

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,030 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 186. — ŠTEV. 186.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST, 8, 1924. — PETEK, 8. AVGUSTA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

FRANCIJA BO IZPRAZNILA PORUHRJE

Vezniki smatrajo Dawesov načrt za gotovost. — Nemčija bo sprejela trgovinsko pogodbo, ki bo dajala Francozom ključno najbolj upoštevane naroda. — Zadostila bo najbrž tudi zahtevi glede varnosti. — Prihod ameriškega poslanika Houghtona. — Herriot skuša izposlovati izpremembe v nemškem vojaškem in policijskem ustroju. — Sprejem Dawesovega načrta je tudi za Ameriko važen.

Pooroča John Balderston.

London, Anglija, 7. avgusta. — Z obvestilom, da so sli formulo za francosko evakuacijo Ruhra, so bili neoficijni ameriški zastopniki ter zavezniški delegatje na edzavezniki reparačijskih konferenci po zaključenju prga dne posvetovanj z Nemci edini v mnenju, da je moče izvesti Dawesov načrt.

Čeprav se bo direktni stik med Francozi in Nemci zašil šele danes, je bilo ameriško neoficijno posredovanje glede tega in vseh drugih glavnih vprašanj uspešno.

Cena-francoskega ministrskega predsednika Herriota za izpraznitve Ruhra vključuje ne le podpisanja trgovinske pogodbe med obema deželama, temveč tudi ališče "najbolj uvaževanega naroda".

Francoski ministrski predsednik se namerava vrni v Pariz z obljubo ekonomskih pridobitev za svojo deo, da pojasni evakuacijo Ruhra ter tudi potolaži one raneece, ki se boje, da bo strategična moč Nemčije počana vsled umaknitve francoskih čet.

Stresemann, nemški minister za zunanje zadeve, je kel večerj zvečer, da bi bilo Nemčiji nemogoče skleni trgovsko pogodbo s Francijo v par dneh, da pa je to ogoče storiti še pred decembrom, če bodo sedanja pojanja uspešna.

Dogovor v principu glede "varnostnih" zahtev ba ne bo zadel na nikake nepremaglive ugovore od strani emeev. Francozi hočejo, da se poveča polnomoči voške kontrolne komisije v Nemčiji, da bo mogoče čimeje predložiti naročilo, ki bo kazalo, da ne obstaja noena vojaška nevarnost. Francozi zahtevajo tudi odbe, da se loči nemške policijske organizacije od Reichhrja.

Podrobnosti, če so sploh že izdelane, niso na razpolo, a v splošnem skuša Herriot izposlovati zadostne izremembe v vojaškem in policijskem ustroju Nemčije, vedene takoj ter potrjene od zavezniških kontrolnih astnikov, da bo francoska javnost prepričana, da bo od francoskih čet iz Ruhra dobil z vojaškega stališča rotitež v povečani vojaški brezmoči Nemčije.

Ameriški poslanik Houghton je dospel večerj senkaj Berlinu ter je takoj stopil v ozki stik z nemško deigajo. To je le nadaljna primera prizadevanj Združenih drav, izza prihoda državnega tajnika Hughesa v London, a izvedejo stalen neoficijski pritisk, kojega cilj je spreem Dawesovega poročila.

Neki Amerikanec je pripomnil:
"Združene države so se dosedaj v toliko vmešale, da i izjalovljenje Dawesovega načrta izpostavilo administraio domačim napadom, ker se je neuspešno vmešavala v vropske zadeve.

"Ker ni več mogoče zanikati tega vmešavanja, mora iti konferenca uspešna. Nato bo ameriški narod sprejel, ar je bilo storjeno v njegovem imenu s pomočjo zahrbitih metod."

Domneva se, da bi objava podrobnosti pogajanj razurila javno mnenje v Berlinu in Parizu.

Danes se bodo pričela direktna pogajanja med Nemijo, Francijo in Belgijo glede točk, ki ne spadajo v okvir Dawesovega načrta, kot je vojaško izpraznjenje Ruhra er odpoklicanje francoskih in belgijskih železničarjev a ruhrskih in poreskih železnicah.

Čeprav ni bil sklenjen še noben dogovor, sta obe strani prepričani, da bo končno mogoče najti pot iz zaate. Francozi se boje stavke nemških železničarjev na evem bregu Rena, na strategično važnih pozicijah, in Stresemann je baje obljubil, da bo s pomočjo socijalistov prodril v državnem zboru s postavo, ki bo časno vzela železničarjem na levem bregu Rena pravico do stavke. Glasi se, da bi to razpršilo francoske sirahove.

UBIL ŽENO IN DVA SINA TER SKUŠAL IZVRŠITI SAMOMOR.

Buffalo, N. Y., 7. avgusta. — Henry Lyon, električni inženir iz ga mesta, je zgodaj danes zjuustrelil svojo ženo in dva mlaasina ter obrnil nato orožje sebi ter si zadal smrtonosne

ležal na svoji postelji nezavesten, držeč revolver v desni roki.

Lyon je živel v ugodnih razmerah, in za sorodnike je grozno dejanje žagonetno.

OGROMNE IZGUBE ŽIVLJENJ VSLED POVODNJI.

Tokio, Japonsko, 7. avgusta. — Vsled preplave reke Tamsui je izgubilo življenje nad tristo oseb. Povzročena škoda je velika. Železniški promet je ustavljen. Mest Tokio je popolnoma odrezano od ostalega sveta.

DOPOLNITEV SLAVNEGA DELA

Slavna H. G. Wellsova knjiga "Outline of History" bo opremljena tudi s slikami. Strokovnjak John R. Bray je napravil natančne posnetke naše zemlje, kakršna je bila v pradžinih časih. Posnetke bodo fotografirali, in slike bodo tvorile potrebno pojasnilo zgodovini angleškega učenjaka Wellsa.

SAMOMOR SLAVNEGA ZDRAVNIKA DR. GRIERA

Finančne težkoče so napobile dr. Roberta Griera, slavnega zdravnika iz Philadelphije, da je izvršil samomor.

Philadelphia, Pa., 7. avgusta. — Dr. Robert Grier Leconte, mednarodno slaven zdravnik in kirurg se je ustrelil večerj zvečer v svojem tukajšnjem domu. Zapustil je okrvavljeno notico, naslovljeno na ženo, v kateri izjavlja, da so ga finančne težkoče gnale v smrt.

Sorodniki so našli truplo, ležeče poleg zdravnikove pisalne mize, s kroglo v levih senih. Poleg trupla je ležala pištola, iz katere je bil oddan en strel. Dve nadaljni patroni pa sta kazali znake ige, kar znači, da je zdravnik trikrat pritisnil na petelina, predno se je pištola sprožila.

Smrt dr. Leconte je bila tretja smrt v 2. dnevi med znanimi zdravniki tega mesta. Dr. Duncan Desparb je bil ustreljen večerj ob nekega prejšnjega pacienta in dr. David Castle je umrl v starosti eno in osemdeset let po dolgotrajni bolezni.

Ko se je vrnil s počitnic v Bar Harbor, je dr. Leconte večerj obvestil svoje paciente da bo doma ali da je mogoče priti z njim v stik preko njegovega zeta, Ross Smitha. Slednji je zapustil dr. Leconte zgodaj popoldne. Ko so pacienti sporočili, da ne morejo dobiti zdravnika, je zet odšel v stanovanje Leconte ter našel tam truplo.

Tekom svetovne vojne je bil dr. Leconte kirurg v ameriški ekspedicijski armadi ter bil večkrat odlikovan.

IZ JUGOSLOVANSKEGA POSILNIŠTVA.

Konzulati kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Združenih državah bodo v bodoče vsem našim državljanom, ki potujejo v stari kraj, izdajali na potnih listih tudi povratne vizume. Na podlagi takega vizuma se vsak potnik lahko vrne iz starega kraja v Združene države, ne da bi mu bilo treba prositi za dovoljenje za odhod iz dežele ali za ponovno viziranje njegovega potnega lista.

Na ta način je vsem našim državljanom, ki odhajajo v domovino po poslu ali da obiščejo svoje družine, olajšan povratek v Zdr. države Amerike.

JAPONSKI RUŠILEC DEL NA SKALE.

Tokio, Japonsko, 6. avgusta. — Tekom mornariških manevrov je nasel na skale japonski rušilec št. 4. Rušilec je jako poškodovan. Posadka se je pravočasno rešila.

JAPONSKA BO PRIZNALA BOLJŠEVIŠKO RUSIJO

Včeraj so se začela pogajanja glede obnovitve diplomatskih odnosov med obema državama. Japonci bodo odšli s Sahalina.

Peking, Kitajsko, 7. avgusta. — Danes so se tukaj zopet začele konference za obnovitev diplomatskih odnosov med Japonsko in sovjetsko Rusijo.

Japonski poslanik Kenihi Josi Ava, ki se je ravnokar vrnil iz Tokio, je predložil ruskemu poslaniku Karahanu natančne načrte glede izpraznitve Sahalina. Ravno zastran Sahalina so bile vse dosedanje konference brezuspešne.

Japonski poslanik je nadalje pojasnil Karahanu, da je odkritosrčna želja japonske vlade, da živi v miru in prijateljstvu s svojo sosedo Rusijo ter je pripravljena dati v ta namen več važnih koncesij.

Nadalje je poudaril, da bodo Japonci še pred jesenjo zapustili Sahalin.

S tem je bil zadan pogajanjem nov tek.

London, Anglija, 7. avgusta. — MacDonaldov sklep, da bo v najkrajšem času podpisal pogodbo med sovjetsko Rusijo in Anglijo, je naletel v poslanski zbornici na veliko opozicijo.

Angleški ministrski predsednik se pa noče udati niti za las in bo najbrže prodril s svojo zahtevo.

ZNANOST IN UDOBNOŠTI DELAVCEV.

London, Anglija, 7. avgusta. — Jack Jones, delavski član angleškega parlamenta za okraj Silverton, ima več prostosti kot jih je imel katerikoli anglo-saški, normanski ali anživinski kralj. Znanost mu je dala več sile nad naravo; on lahko potuje hitreje in dalje, svoj vpliv lahko izvede nad več človeškimi bitji ter lahko zadosti številnejšim osebnim okusom kot je mogel to katerikoli posameznik in naj je bil še tako visoko stoječ v onem davnem času.

— Je izjavil H. A. Fisher, član vojnega kabineta Lloyd George-a v nekem nagovoru, katerega je imel v Londonu.

Da nadalje osvetli svojo teorijo, da so "dobri stari časi" daleč zastopali za sedanjimi glede udobnosti in sreče, je dostavil Fisher:

— Nobene, še tako borno stannjoče družine ni danes v Glasgowu, ki bi bila izpostavljena tako številni umrljivosti med dojenčki in otroci kot so bile družine anglosaških kraljev. Pri vsakem koraku je bila preostot srednjeveškega Angleža omejena, — od privilegiranih plemenitov in cerkve, revščine, slabih cest in odsotnosti vsake sanitacije, od negotove

SLEPAR PONZI JE BIL IZPUŠČEN IZ JEČE

Znani italijanski slepar, ki je oškodoval svoje rojake in druge za milijone je odsedel svojo kazen, a čaka ga še deset drugih obtožb.

Boston, Mass., 7. avgusta. — Charles Ponzi, kojega sleparske operacije so stale one, ki so investirali pri njem, milijone dolarjev, je bil večerj zopet prost človek.

Izpuščen iz Plymouth okrajne ječe, kjer je sedel tri leta in pol kot zvezni ječnik, je bil izročen državnim sodiščem, da se zagovarja radi desetih obtožb, dvignjenih proti njemu. Izpuščen je bil zopet proti jamščini \$14.000 ter bo prišel dne 10. septembra pred višje sodišče, ki ga bo zaslišalo.

Pred štirimi leti je obrnil Ponzi nase pozornost cele dežele s tem, da je ponudil visoke obresti za posojila na kratek rok. Ustanovil je Securities Exchange Company v Bostonu v namenu, da izvede svoj načrt, s pomočjo katerega bi tržil z mednarodnimi poštami reply-kuponi ter delal velikanse dobičke potom padanja vrednosti inozemskih valut. Na tisoče oseb mu je poverilo milijone. Številni so dobili obljubljene dobičke.

Konečno so posegle oblasti vmes ter zaprle biznes. Ponzi je bil spoznan krivim v zveznem sodišču, da se je posluževal pošte pri sleparskem načrtu, kajti pričevanje je pokazalo, da se ni narta glede poštih kuponov izvajalo kot je obljubljaj Ponzi. Ponzi je kompanija je prišla v roke receiverjev, njegova lepa hiša v Lexington je bila prodana na korist upnikov in Ponzi sam je bil obsojen na pet let ječe. Ker se je dobro vedel, mu je bila kazen nekoliko popuščena in večerj so ga izpustili iz ječe.

V Pnzijevem polom je bila involvirana Hanover Trust Company v Bostonu, v kateri je bil uprležen delničar. Ta banka je bila prisiljena zapreti svoja vrata in stvari, katere se je razkrilo, so dovedle do preiskave več drugih trustnih kompanij v Bostonu, katere je zapel bančni komisar, kajti njih kapital je bil zmanjšam vsled neprimernih posojil in drugih nerednosti.

Leja 1922 so vz li Ponzi je ječe, da se zagovarja pred državnim sodiščem radi zarote in sleparstva, a je bil oproščen. Ostale obtožbe so pa še vedno pravomočne.

TAJFUN DIVJA OB JUŽNI JAPONSKI.

Nagasaki, Japonska, 7. avg. — Tajfun je obiskal južno Japonsko, vključno otoka Kišiu in Formosa. Železniški promet je vsepovsod prekinjen in brzajavne in telefonske črte na Kišiu so paralizirane. Taihoku, glavno mesto otoka Formose, je bil pripravljen. Pristanišči Osaka in Kobi v južnem Honšiu, glavnem toku japonske skupine, sta neprizadeti od tajfuna.

POVRATEK IZ OLIMPIJSKIH IGER.

Na krovu parnika "America" se je vrnilo večerj v Ameriko dvestosredem Amerikancev, ki so se udeležili olimpijskih iger v Franciji.

dobave živil, nerazvite zdravniške vede, prevladujoče nevednosti in končno slabosti centralne vlade, ki je dovoljevala vse mogoče vrste krajevnega zatiranja.

PROCES PROTI LEOPOLDU IN LOEBU

Zdravnik, zaslišan kot priča, je izjavil, da je Loeb priznal umor dečka. — Dr. Glueck je pričal, da je mirno povedal, kako je zadal usodepolni udarec. — Primerja ga z rimskim Neronom. — Loeb je priznal brez vsakega kesa, obžalovanja ali sočutja. — Leopoldovi in Loebovi tovariši bodo zaslišani kot priče.

Chicago, Ill., 7. avgusta. — Richard Loeb, vodilni duh kombinacije obeh morilcev, je priznal dr. Gluecku iz New Yorka, da je zadal usodepolni udarec, ki je ubil štirinajst let starega Roberta Franksa. Tako je pričal zdravnik pred sodnikom Caverly tekom zaslišanja, kojega namen je ugotoviti, če obstajajo "olajševalne okoliščine" ali ne.

V kolikor pridejo vpoštev sodnijski rekordi, je to prvo direktno pričevanje, ki naprtuje enemu obeh obtoženih krivdo dejanskega umora.

"Pomanjkanje čustvenega odziva," to je glavna napaka Loeba, je izjavil dr. Glueck.

Resnična definicija fraze se glasi, da je bil tako zakrknjen, tako prost vsakega človeškega čustva, da bi lahko umoril vsakega, — celo svojega lastnega majhnega brata ali prijatelja Leopolda, a nikdar čutil vesti ali senice kesa.

Nero in Caligula nista bila nič bolj okruta kot ta deček, vzrejen v razkošju.

Dr. Glueck je rekel, da je Loeb priznal umor brez vsakega hlinjenja in da ni niti trenil z očmi.

"Bil sem presenečen," je nadaljeval. "Nobenega kesa ni kazal, nobenega obžalovanja, nobenega sočutja z ljudmi, ki so bili prizadeti od umora.

"In ko je govoril tako naprej, mi je postalo jasno, da obstaja velika razlika med stvarmi, o katerih je govoril ter stvarmi, o katerih je razmišljal. To popolno pomanjkanje čustvenega odziva mi je bilo popolnoma nerazumljivo, razven na temelju neurejene osebnosti."

Loeb je rekel, da ni imel nobenega sočutja z Mrs. Franks, materjo umorjenega, ko je sedela na pričevalnem stolu. V ječi se je dobro počutil.

Za zdravniškimi izvedenci bodo prišle na vrsto priče glede značaja obeh morilcev. Te priče ne bodo skušale povedati v navadnem jeziku, kar so povedali zdravniki s strokovnjaškimi izrazi, katerih ni izven njih samih nikdo razumel.

Te priče bodo obstajale iz dijakov vseučilišča v Michiganu in vseučilišča v Chicagu, družinski prijatelji obeh obtoženih in drugi.

Sodnik Caverly je dobil v zadnjem času mnogo pretilnih pisem in to je pojasnil v sodišču, ko je rekel: "Ljudje, ki skušajo vplivati na sodišče, pro ali kontra, krešijo postavo. Če bi prišli osebno, da store to, bi jih dal vreči v ječo. Celi stvari bom napravil konec, ko bom obvestil zvezne poštne oblasti."

Sodnik je dobil več pisem, ki so bila podpisana K. K. K.

Sodnik je nadalje povedal, da so poklicali ob dveh ponoči iz postelje na long distance telefon iz New Yorka:

"Tu je glavni stan Ku Klux Klana," je rekel dotični. "Če ne obesite onih dveh dečkov, bomo prišli v Chicago, podrli ječo ter ju sami obesili."

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.30 2000 Din. — \$26.40 5000 Din. — \$65.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$10.10 500 lir \$24.25

300 lir \$14.85 1000 lir \$47.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trzinu, Opotiji in Zadru.

Za pošiljkatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računa po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

23 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telex Cortlandt 6971.

"GLAS NARODA"

[SLOVENE DAILY]

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih in praznikov.

Dopisi, brez podpisa in oznake se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876ALFRED PRINTING CO.
TRADES UNION
NEW YORK CITY**BREZSRČNI VODITELJI**

Marsikaka stvar je dobro zasnovana in bi izbornu uspevala, če bi ne imela slabih in brezsrčnih voditeljev.

American Federation of Labor je ena največjih zaščit ameriškega delavstva. Toda njeni voditelji in gospodarji gospodarijo z denarjem kot svinja z mehkom.

Pred enim letom je Ameriška Delavska Federacija svedeno izjavila, da bo organizirala vse jeklarje.

Izza velikega jeklarskega štrajka je bilo namreč v blagajni še vedno petinsedemdeset tisoč dolarjev.

Gompers ni vedel, kako bi nagradil svoje petolizec. Ugibal je in premišljal in slednjič se mu je zazdelo, da bi ta svota kot nalašč lahko služila njegovim namenom.

Izvrševalni odbor Ameriške Delavske Federacije zboruje sedaj v Atlantic City.

Bavi se z v-ceni mogočimi zadevanji, edinole organiziranje milijonov in milijonov neorganiziranih delavcev mu je deveta briga.

Niti na misel ne pride gospodom, da bi količkaj ukrenili za organizacijo jeklarjev, kljub temu, da so pred enim letom tako bobnali, da so celo jeklarje, ki so vajeni ropota, ušesa bolela.

Gompers in njegovi tovariši se ne spominjajo radi ne ljubih stvari. Denar so potrošili, ne da bi dosegli kakih uspehov.

Vsled tega obdajajo preteklost s plaščem pozabljenja, nadajoč se, da bo tudi javnost lepo in mirno pozabila. Delavstvo, ki je zbralo dotični denar, ima pa pravico vprašati, kaj je z njim.

Velikega jeklarskega štrajka ni podpirala centralna blagajna American Federation of Labor. Tudi soudeležene organizacije niso dosti darovale. V štrajkarski fond so v prvi vrsti prispevali sami delavci ter nabrali precejšnjo svoto denarja. Pri tem se delavska Federacija ni dosti ozirala, kdo daruje.

Poglavitno je bilo, da je daroval vsak, kolikor je mogel.

Ko je bil na povelje predsednika Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers štrajk končan, je še vedno ostalo v blagajni nekaj nad stotrideset tisoč dolarjev.

Denar je bil poverjen posebnemu odboru, katerega je imenoval Gompers.

Meseca junija lanskega leta je bilo rečeno, da je v blagajni samo še nekaj nad \$75.000.

Kam je šel ostanek, ve Gompers, pa se noče spominjati.

Pa tudi to svoto je bilo treba potrošiti.

Gompers je imenoval posebne organizatorje, katerim je plačal po \$250 mesečno in še posebej sedem dolarjev na dan.

Nekaj časa so šarili po Chicagu, Clevelandu, Bethlehenu in Buffalo, pa niso organizirali nobenega jeklarja. Noben jeklar se ne ve spominjati, da bi bil sploh katerega videl.

Najbrže se blagajna suši, kajti sedaj so samo še štirje organizatorji na plačilni listi.

Gompers sicer pravi, da je bilo organiziranih dvesto jeklarjev.

Vprašanje je, če je res.

Pa magari, da bi bilo res — petinsedemdeset tisoč dolarjev je vseeno nekoliko preveč za organiziranje dvestotih mož.

Kampanja se je popolnoma izjalovila.

Namesto, da bi skušali z denarjem doseči prvoten namen, so podprli voditelji z njim svoje osebne prijatelje.

Ferrero proti Mussoliniju.

Znani italijanski sociolog Gu-ta, s katerim je hotel Mussolini vdušiti svobodo tiska.

"Kdo" — vprašuje Ferrero Mussolinija, — "je vam fašistom dal pravico, kdo oblast za ta najstrašnejši atentat novejšega časa na svobodo besede? Od kod vam fašistom božanski dar, da veste kaj je prav in kaj narobe, kaj dobro in kaj zlo in kakšen tisk je treba preganjati?"

Tip in utelesba fašizma je fa-

Da, to sem mislil, prijatelji!

"Želel bi, da bi imel moj oče v stari domovini tako cigareto kot je — HELMAR. Čimbolj mislim na cigarete, ki sem jih kadil tam, tembolj znam ceniti veliko vrednost HELMARS."

Turški tobak je priznано najboljši in najbolj drag tobak za cigarete. HELMAR turške cigarete so iz čistega turškega tobaka ter dajo slehernemu kadilcu zaželjivo zadovoljnost in zadovoljščino pri kaji cigaret.

HELMARS so popolnoma čiste ter so v lepenkastih škatljah, da se ne lomijo.

Kot drugi, boste z veseljem začeli kaditi turške.

Anarovsky Izdelovalci prvovrstnih turških in egiptovskih cigaret na svetu.

BOXES of 10 or 20

Razno.**Pred novimi dogodki v evropski politiki?**

Časopisne vesti iz Rusije in Nemčije vedo povedati, da so nastali v Rusiji resni nemiri. Radi slabe letine se je v nekaterih pokrajinah zopet pojavila lakota, ki zavzema vedno večje dimenzije. Prebivalstvo se je na mnogih krajih uprlo in pobilo sovjetske vojaške oddelke. Boljševiška vlada je bila prisiljena, da je poslala proti upornikom kar cele armade. Upor se zlasti širi v južni in vzhodni Rusiji in pa v Sibiriji, posebno pa še v Turkestanu. Boljševiki skušajo preprečiti nadaljne nemire in si utrditi svoj položaj s tem, da skušajo zanečati boljševiško revolucijo najprej v Nemčiji in Poljski, potem pa tudi na Balkanu, pred vsem v Bolgariji.

Delavsko brezposelno zavarovanje v Angliji.

Angleška spodnja zbornica je sprejela pred kratkim v tretjem čitanju zakonski predlog o delavskem zavarovanju za slučaj brezposelnosti.

Rumunski gospodarski dogovor s Italijo.

Po dogih posvetovanjih je bil v Rimu podpisan rumunsko-italijanski dogovor glede povrnitve rumunskih dolgov. Dolgovi se poravnajo z državno rento, ki se ima amortizirati v 40 letih.

Peter Zgaga

Navsezadnje bo morala Nemčija vseeno plačati. Bodisi Franciji, bodisi tistim, ki bodo imeli njene bonde.

Irska je svobodna in ni svobodna, kakor se vzame.

Pred kratkim je bila namreč na irskem sprejeta postava, ki določa, da se ne sme piti več kot enajst ur na dan.

Bog ve, kaj bodo počeli Irci ostalih trinajst ur?

V suhi Ameriki je vse boljše in vse drugače.

Tukaj ni nobenih postav, od katere ure do katere ure je treba piti. Poglavitno je da ima človek kaj.

Vsaka dežela ima diplomate, vsak narod ima politike.

Med državniki in politiki navidez ni velikega razločka. Pa je vseeno razloček in sicer precejšen.

Diplomat je človek, ki si prizadeva storiti kaj dobrega za svojo državo.

Politik je pa človek, ki zase pričakuje od domovine dobrot.

Kdor živi v Jersey, kot jaz živim, pride nehoti do prepričanja, da je imel stari oče Noe malo več kot samo dva komarja na svoji barki.

Amerika ima vsakovrstne postav. Amerika ima na tisoče sodnikov in drugih pravosodnih uradnikov.

Vsa ta silna armada si od dne do dne prizadeva odpraviti krivice.

In res je že dosti krivice odpravljene.

Toda čimveč krivice je odpravljene, temtežje je priti človeku do pravice.

V Loebovem in Leopoldovem slučaju v Chicagu nastopajo najboljši dnšeslovi te dežele.

Nekaj jih je najelo zagovornišvo, nekaj pa državno pravdnishvo.

Vsi ti izvedenci so prišli do velikega zaključka, ki se glasi: Ako je človek neumen, ne more biti pameten.

In izvedenci, ki so ugotovili to veliko resnico, dobivajo po dvesto petdeset dolarjev na dan.

Bivši bolgarski minister, ki je zakrivil smrt bolgarskega kmečkega voditelja Stambolijskega, je pobegnil iz jetniške bolnišnice.

V Jugoslaviji je vsakdo dobrodošel kdor ima življenje kakega Bolgara na vesti.

Nemci so dogradili za Ameriko velikanski zrakoplov Z-R 3.

Poskusni poleti se bodo začeli sredi avgusta.

Zrakoplov je čudež moderne tehnike.

Pa se vsaj ne bo zaletel kajzer in bo rekel: — Moji Nemci so ga napravili!

Nemci, ki so ga napravili, majajo s kajzerjevimi Nemci nobene stika in nobene podobnost.

Nevrjetno, toda resnično.

Današnji jutranji listi so objavili naslednjo brzojavko iz Ottawe:

— Marsikomu se bo čudno zdevalo, pa je resnica, namreč, da se izvaja precejšnje množine žganja iz Združenih držav v Kanado in da so v Kanadi vsi neumni na ameriško žganje.

Brzojavka je brezdvoma resnična, samo malo netočna je.

Kanadeči niso neumni na ameriško žganje.

Ampak po pitju ameriškega žganja so neumni.

V newyorški pristanišče je priplula mala jadernica.

Kapitan in mornarji so trdili, da so videli tam daleč na odprtem morju velikansko morskokačo.

Mornarji so privedli na krovu seboj tudi prazen sodček žganja.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednosta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 932 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1308 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLEK, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave, East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENG, 383 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavne tajnike. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Izpred sodišča.**Še en slučaj žaljene državljanske časti.**

Na pozorišču se je pojavilo hudi "Amerikanec" Kramar, Šerjak in Boben, junaki iz Pijave gorice, ki jih poznamo od zadnjice, ko je šlo za gostilniški pretep. Tisti pretep je nastal vsled tega, ker je očital Šerjak Kramarju, da je v Ameriki "barabo igral".

Sodnik pozdravi stranke z besedami: "Aha, že zopet one 'izbrane firme'... Danes pa Kramar toži enkrat za izpremembo. In sicer toži Šerjaka, ker mu je očital 'amerikansko barabo'".

Bobna pa, ker mu je raztrgal "amerikansko srajco". — No, ali se boste poravnali? Po mojem mnenju bi bilo najbolj pametno".

Šerjak: "Jest ga nisem napadl, sm se sam branil!"

Sodnik: "Danes ne gre zato. Za to je šlo zadnjič. Danes gre za to, da ste mu rekli 'amerikanska baraba'".

Šerjak: "Ni res! Jest sm sam reku, da je v Ameriki barabo igrov".

Sodnik: "To je isto". — "Ampak Kramar, tožbo zoper Bobna kar umaknite, da bo manj stroškov. Če vam je pri ruvanju 'amerikansko srajco' strgal, to ni žalitev.

Kramar umakne tožbo in se naposled poravnava tudi s Šerjakom pod pogojem, da plača ta sto dolarjev za domače občinske rezeve te poravnava stroške tožbe in pravde, vse to v roke tožilčevega advokata v 14. dneh oghom izvršbe.

Sodnik: "No, sedaj pa pametni bodite. Kaj se boste vedno prepirali, saj ste vendar možje, ne pa babe".

Izpred mariborskega sodišča.

Hišni posestnik Ant. Groebner je opozoril nekega dne Marijo Grafonerjevo na "hišni red".

Grafonerjeva pa — meni nič, tebi nič — je pokazala Groebnerju hrbet — se pripognila in privzdala.

TrinkaUS, doma iz Kozje nad Velenjem. Če kdo izmrojakov ve zanj, naj mi sporoče, ali naj se sam javi hč Ignaca TrinkaUS iz Kozjek Johana Tamše, 456 S. Pierce S. Milwaukee, Wis.

(3x 7, 8, 9.)

ISČEJO SE:
Josef Straka; zadnji nasl. Philadelphia, Pa.

Rozal in Jela Vidaković iz B.čajmoša, Bačka.

Gjuro Benke iz Gornjega Laka, Prekmurje.

Vladislav Nezgoda; zadnji nasl. Chicago, Ill.

Aurelio Gjuroci; zadnji nasl. New York.

Bogomir Rozman iz Nove Meste, Slovenija; zadnji nasl. New York.

Kdor bi kaj vedel o teh osebah naj izvoli obvestiti

Izseljeniskega poslanca, 443 W. 22. St., New York, N.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj la ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York

MacDonaldovi nazori o socijalizmu.

Poroča Edvard Price Bell.

V naslednjem objavljamo konec pogovora, ki ga je imel častnikarski poročevalec Edvard Price Bell z angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom.

— Vaši nasprotniki trdijo, da je vaš namen uničiti ekonomski stroj Anglije.

— Seveda trdijo to. Oni trdijo marsikaj, kar je napačno ali naravnost trapasto. Nekateri med njimi so nevedneži in drugi politični demagogi. Ti hujšaki, ki se niso mogli še nadalje posluševati klika: — Obesite kajzerja! — so napravili v svoje strankarske svrhe iz socijalizma strašilo. Ni se jim posrečilo preplahiti dežele in v bodočnosti se jim bo posrečilo to še manj. Angleški socijalisti niso v nobenem smislu rešilci ali uničevalci, temveč gradilci. Njih namen je zgraditi večjo in srečnejšo človeško družbo v tem domu prostost ljubčih mož.

— Svoj program bomo izvedli, a tega ne bomo storili medtem, "ko kara čaka". Dobro veste, da ni mogoče spraviti kare v tek nenačno. Treba je pričeti počasi, in ko postane naglica hitrejša, dosepe lahko človek na višek klanca. Na ta način se je podal socijalizem na pot politične in družbene prakse. Vemo dobro, da ne moremo dospeti na klanec, če pričnemo prehitro.

— Nekateri ljudje smatrajo socijalizem za popolnoma novo stvar, — za izolirano, strogo, popolnoma izdelano stvar — ter čakajo, da se ga izvede in to ali v vseh podrobnostih. Domnevajo, da stoji za zastorom ter čaka na trenutek, ko bo nastopil na pozornici nenadoma, na mesto igralca, ki je ravnokar zapustil pozornico. Stvar je povsem drugačna. Socijalizem je že na pozornici. Že igra svojo ulogo v drami napredka. Počasi pa se sposoblja za bolj važne vloge.

Delo socijalizma je bilo dosedaj delo branilca države in življenja državljanov proti omejitvam ter plenjenjem kapitalizma. V socijalizmu v zadružno moralnost je vsilila v postavo taka priznanja pravice človeka kot so delavsko zavarovanje, zaščita ženskega in otroškega dela, občinska podjetja ter kooperativno ali zadružno gibanje kot tako. Neumno bi bilo trditi, da je kapitalizem proizvedel katerokoli teh človeških reform. Te reforme niso otroci kapitalizma v nobenem smislu besede. V duhu principu so te reforme tako oddaljene od kapitalizma kot je krščanstvo od divjastva. Če posveti kapitalist svojo energijo in denar takim stvarim, ne izvaja kapitalizma. On izvaja socijalizem.

— Jaz sem za energijo, napor, misljenje ter trdo delo. Kapitalizem je pripravljen plačati le medse, katere lahko organizirano delo izkine iz njega. Povsem naravna tedenca dela je bila vsled tega reči: — Nudili vam bomo službo, katero morete vi iztisniti iz nas. — V človeških odnosih pa opazimo medsebojnost. Lahko imate medsebojnost neprijenosti in napornega dela ali pa medsebojnost simpatije in uspešne službe. Socijalizem stremi za zadnje omenjenim ciljem.

— Ali bi imel socijalizem za posledico veliko birokracijo?

— Socijalizem involvira veliko birokracijo le v duhu in izrazih onih, ki ga ne razumejo ali ga napačno predstavljajo. Ni naš namen voditi angleško industrijo iz Whitehalla. Naša oblika kontrole ni niti malo revolucionarna. Naše pojmovanje izpremembe je razvojno. Sledili bi obstoječim napravam v industriji, z izjemo, da bi prišli možje, zastopajoči delavce, upravo in tehnike na svoja mesta vsled priznane zmoglosti, katero so pokazali na manjših odgovornih mestih.

Reprezentativnih / porabljalcev delkov bi tudi imeli glase pripravi. Koordinacija in kooperacija morata stopiti na mesto samostojnega tekmovanja.

Socijalisti niso dogmatiki. Naga nagnjenja nimajo, da bi ali dejstva, da jih pri-

godijo teorijam. Mi smo potrpežljivi raziskovalci in pionirji, ki skušajo zgraditi ceste, po katerih bi ljudje lahko prišli od manj dovršenega do bolj dovršenega. Mogoče ne mislimo in dejanski ne mislimo kot so mislili naši pradedje. Mislim, da obstaja nova in tudi stara šola socijalizma. Mi spadam v novo. Isto vizijo imamo o človeškem bratstvu, isto pojmovanje pravice, a imamo boljše načrte, da prevedemo to vizijo in to pojmovanje v delavno politično in socijalno telo.

— Vi nimate nobene razredne zavesti?

— Nikake. Naši nasprotniki so ljudje razredne zavesti. Verujejo vanjo ter jo skušajo ohraniti kot privilegiran razred. Na mesto razredne zavesti hočemo staviti občinsko zavest. Mi nismo ustvarili razredne vojne. Kapitalizem je proizvedel ter bo vedno proizvajal razredni boj, ravno kot rodi osat vedno le osat.

— Ali je vaše pojmovanje socijalizma demokratično?

— Socijalizem ni le demokracija, temveč edina demokracija. Naši stari stranki, konservativna in liberalna, sta le deloma demokratični. Z drugimi besedami, po svoji naravi sta oligarhični. Ne zavzemajo se za vladno narodo potom naroda. Zavzemajo se za vladno narodo potom gotovega prebivalstva. Edino le socijalizem zastopa med vsemi obstoječimi političnimi in socijalnimi teorijami idejo čiste demokratične suverenosti. Noben narod ne more biti popolnoma demokratičen, dokler nimam popolne kontrole nad vsemi svojimi interesi in usodami. Neobvladani industrijski kapitalizem, na primer in demokracija nista združljiva.

— Kaj ste imeli v mislih, ko ste izjavili v enem javnih nagovorov, da preprečuje pomanjkanje splošne inteligence delavskih stranki storiti vse, kar je hotela storiti za družbo?

— Vidite, narod potrebuje dosti vzgoje, predno more razumeti ter popolnoma sprejeti socijalistične principije. Pri nas vseh je v bistvu to stvar vzgoje. Mi vemo popolnoma dobro, da je nekaj skrajno važnega napačno v naši narodni organizaciji. Kako popraviti to, se naučimo le potom študija in eksperimentov. Mi voditelji socijalističnega gibanja smo proučevalci in eksperimentatorji. Na duceate vladnih poročil gledatvorne, rogov, stanovanj, mora le in življenjskih pogojev naroda nam kaže, kako zelo potrebuje narod proučevalcev in eksperimentatorjev.

— Revolucija v Rusiji nam je nudila velik nauk. Naučila nas je, da je revolucija uničenje in nesreča in nič drugega. Če smem navesti mesto iz enega svojih zadnjih člankov je uničenje, katero predlagamo mo, take vrste uničenje kot se završi, ko postane gosenci buba in kose buba izpremeni v metulja. Iste vrste uničenje kot se je završila v fevdalizmu, ko je prišla dozorevati industrialna revolucija; uničenje, ki je značilno tvorniško zakonodajo, zakonodajo glede nezaposlenosti. Naše "uničevanje" je le nadomeščanje slabšega z boljšim in to se zgodi znanstveno, korak za korakom.

— Ali se vedno mislite, kot ste leta 1913, da nacionalizacija zemlje, rogov in železnice je najboljši sredstvo, da se ozdravi socialni nemir v Angliji.

— To je naslednji korak v razvoju.

— Ali je mogoče izvesti nacionalizacijo, ne da bi se čakalo na slična gibanja v dominih in drugih deželah?

— Da, tukaj moramo izvesti pritisk, a zmerno. Kos za kosom moramo razviti svojo politiko ter dobiti zanjo podporo volilcev. kajti mi delujemo pod sistemom reprezentativne demokracije. Volilci glasujejo za abstrakcije. Ne glasujejo za individualizem, socijalizem ali krščanstvo. Ljudje glasujejo glede definitivnih predlogov. Socijalizem ima svoje posebne predloge in le če si pri-

V SPOMIN GENERALU PHILIPU H. SHERIDANU.

Pred kratkim so odkrili v bližini Chicage spomenik v spomin generalu Philipu Sheridanu, ki je s svojim slavnim pohodom v Shenandoah dolino pribral zmago unijskim silam. Spomenik je izklesal znani kipar Gutzon Borglum.

dobi zaupanje volilcev, mu je mogoče udeležiti te predloge.

— Naš konstruktivni načrt se tiče socijalnih interesov naroda, — nezaposlenosti, vzgoje, nastajanja, poljedelstva, uprave industrije, bank in kreditov, obdajanja, mednarodnih zadev in komunalne politike. Nekatere teh stvari nam delajo težkoče. Poskusiti moramo še enkrat. Z vsemi pa se bomo pečali tako hitro kot le mogoče. Nacionalizacija ne bomo izvedli z enim zamahom kot v Rusiji. To bi bilo starokopitno in mi nimamo nobene vere v starokopitnost.

— Nekatere industrije kot prometni in železnice, so že sedaj zrele za nacionalizacijo. Zemelja pa je zadeva neposredne državne pozornosti. Oblast denarja nad trgovino in politiko zahteva hitro akcijo od strani občine, tako delodajalcev kot delavcev. Razširiti bi bilo treba take izkušnje kot pri Birmingham Municipal Bank in državna banka naj bi imela najvišjo kontrolo. Jaz govorim o ciljih. Metode pa naj se določi potom skrbnih eksperimentov.

— Vi socijalisti ste antiprotekcionistični?

— Gotovo. To so tudi angleški volilci, kar se je izkazalo pri vsa kih volitvah izza časa, ko je pred dvajsetimi leti Joseph Chamberlain vprizoril svojo kampanjo za reformo tarifa.

— Ali mislite, da je sedanj trenutek ugoden za ojačenje miru?

— Skrajno ugoden. Takoj po veliki vojni, ko ljudje sovražijo vojno, ko si strastno žele miru in ko so izmučeni, je čas, da nadaljujete s svojimi mirovni napori. Spomini na vojno, kot vsi drugi, pa hitro obledijo. Nova kri dospe na pozorišče. Pojavijo se stari sumi in strahovi in še predno se tega zaveste, vas zadene nova grozota prelivanja krvi in uničevanja.

— Vi ste nacionalisti?

— S srečo in dušo. Nekaj skrajno nežnega in lepega je v ljubezni do domovine. Človek, ki je prepričan, da je njegova žena najlepša in najboljša v okolici, ne bo raditega vojeval dvobojev s sosedom. Ne verujem v pretiravanje nacionalizma. Ne verujem v to, da bi se ga pretiravalo tako, da bi bili ogroženi splošni interesi človeštva. Nobenega vzroka ni delati to. Narodnost, popolno razvita in pravično vodena, more biti le blagoslov za človeštvo.

— Ali imate trdno vero v angleško, francosko prijateljstvo?

— Če bi je ne imel, bi moral obupati nad rešitvijo evropske civilizacije.

— Ali so angleško-ameriški odnošaji popolnoma zadovoljivi?

— Popolnoma in naša vlada bo storila vse, da jih ohrani take.

— Ali nameravate podpirati Li-

go narodov z vso svojo oficielno in osebno močjo?

— Da. Upam osebno prisostvovati septembra meseca otvorjenju zbornice Lige in navzočih bo še več nadaljnjih angleških zastopnikov. Tudi francoski ministrski predsednik ima namen prisostvovati in upam, da bodo navzoči še drugi prvostolniki državniki. Namen moje vlade je uporabiti Ligo kot glavni instrument, da se uveljavi one mednarodne zadeve, ki so potrebne za trajen mir.

— Kaj je vaša misel glede dolžnosti velikih narodov napram Ligi?

— Mislim, da je njih dolžnost pomagati ji. Hočem videti veliko mirovno unijo dovršeno. To je zadeva človeštva in noben velik narod ne bo mnenja, da je moralno neodgovoren v zadevi, ki se tiče celega človeštva. Jaz ne mislim, da bi moral kak narod izgubiti svojo prostost vsprico Lige. Mislim, da bi se morali vsi veliki narodi posluževati svoje prostosti, da pomagajo Ligi.

— Mislim, da bi morala tudi Amerika pomagati Ligi in mislim, da bo, ob svojem času in na svoj lastni način. Njena inteligenca in moralna sila sta potrebni svetu. Že sedaj, čeprav neoficielno, zasleduje ameriška republika razvoj v Evropi, pomaga ter sodeluje. Mi smo ji hvaležni. Nočemo, da bi se sama zapletla v evropske afere ter s tem zmanjšala svojo koristnost za civilizacijo.

ALI VESTE, —

da bo v kratkem začeli v Jugoslaviji graditi novo železnico, ki bo vezala Rogatec-Krapišo-Varaždin-Koprivnico? Ali veste, da so Helmar turške cigarete iz čistega turškega tobaka ter napredaj po zmerni ceni? Kot drugi, boste tudi v veseljem začeli kaditi turškega.

Politični atentat v Palestini.

V Jeruzalemu je bil ubit od nepoznanega atentatorja znani židovski javni delavec dr. Haan. Rodom je iz Holandske. Ubili ga je bil prvotno eden od vodilnih jeruzalemskih cionistov. Pozneje pa se je lečil od njih in vstopil v židovsko organizacijo "Agudas Izrael". V Palestini je vršil dr. Haan tudi posle korespondenta angleških listov. Kot tak je poročal tudi o ekscenzi cionistov. Nobenega dvoma ni, da je bil vsled tega ubit. Organizacija "Agudas Izrael" je v posebnem memorandumu pozvala vladu, da na vsak način najde morilce. Ob enem je sklenjena ostra resolucija proti cionističnemu tisku, ki da je s svojo hujškarijo povzročil smrt dr. Haana.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V KOROŠKIH DEJAVAN.

Poostritev notranjega položaja v Italiji.

Mussolini je v svojih treh govorih po umoru poslanca Matteottija v poslanski zbornici, v senatu in sodilo odlok o omejitvi tiskovne na sestanku zbornice večine kar svobode z značilnim pristavkom, da najšlovesneje obljubil, da vlada odločeno napravlja vtisk, kakor da se stori vse, da se vrnejo v deželo normalne razmere, in je pozival vse politične stranke, vse organizacije, sploh ves narod, da sodeluje z vlado v doseg tega cilja. Sedaj, ko je že minil mesec, odkar je izbruhla ta režimska kriza, pa je treba ugotoviti, da je Mussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Mussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še poosttrila. Pokazalo se je pač, da če ministrstvu notranjih stvari, so okoliščine močnejše od Mussolinija in da "Duce-Vodja" niti od daleč ni več tisti neomejeni gospodar nad svojimi lastnimi pristasi, kakor je bil še pred kratkim, godena (sedaj že tretjič) na nekaj naj ne verjamemo namigavanjem, da so bile Mussolinijeve slovesne obljube izgovorjene le "ad usum Delphini" ali "ad captandum benevolentiam" in da je Mussolini že tedaj, ko jih je izgovarjal, imel namen, da jih ne bo izpolnil. Dogodki prvega meseca po izbruhu krize so pač taki, da upravičujejo obojno mnenje.

Danes je vsakemu Italijanu jasno, kot beli dan, da so tisti individuali, ki se nahajajo zaradi umora poslanca Matteottija v preskvalnem zaporu "Regina Coeli" v Rimu, brez dvoma materijalni izvršilec in da se nahajajo med njimi tudi neposredni navzočile zločini. Ali prav tako jasno pa je tudi, da roka pravice še ni segla po glavnih krivcih, tistih visoko stoječih osebah, ki so v svrhov varstva svojih osebnih in strankarskih koristi zasnovali zločin in dali svojim podrejenim organom nalog za izvršitev. Vključ najšlovesnejši Mussolinijevi obljubi, da vsa teža zakona zadene vse krivce, se glavni krivci, na katere javnost s prstom kaže, še vedno nahajajo v polni svobodi. Dejstvo, da se vse do danes ni posrečilo najti umorjenčevega trupla, je jasen dokaz, da imajo materijalni zločinci, ki se nahajajo v zaporu, zunaj tako vplivne pomočnike, da njihovo skrivno delovanje popolnoma paralizira prizadevanje sodne oblasti, da bi prišla stvari do dna. Razumljivo je, da v takih razmerah le še rast neustrpnosti in vznemirjenja v javnosti, namesto da bi prenehala in da zlasti vladni nasprotni tisk v ostrih besedah izraža svoje nezadovoljstvo v čiste namene in resno voljo Mussolinija in njegove vlade. In tu je vlada storila usodno napako. Namesto, da bi z odločnimi dejanji pospešila svoje "normalizacijsko" delo in bi izpade svoji nasprotnikov, če so morda kaznivji, zapirala z zakonitimi sredstvi, je izdala popolnoma protustaven odlok, ki omejuje tiskovno svobodo, in si tako v kričnem nasprotju s svojim slovesnim zagotovilom, da hoče v polni meri vzpostaviti veljavo zakona, sama pritiskala na čelo žig kršiteljeve osnovnega zakona države. Ta odlok je silno omajal zaupanje v Mussolinija in njegovo vlado tudi v tistih nefašistovskih krogih, ki so jima doslej zvesto sledili, prepričani, da fašizem res pomenja duševno in materijalno obnovo Italije. Danes tega zaupanja in prepričanja ni več v njih.

Vladna večina v zbornici šteje poleg kakih 260 fašistov dobrih 100 poslancev nefašistov, pripadnikov desničarske liberalne stranke, demokratov, bivših poplancev, kmetске stranke itd. Dames je stvar taka, da Mussolini ne more več zanesljivo računati na te "filofašistične" kroge. Odlok o omejitvi svobode tiska je te stranke prisilil, kar najresnejše razpravlja o vprašanju, ali jim je v takih razmerah še mogoče sodelovanje z vlado, ne da bi izdajali teh svojih načel. "Il Giornale d'Italia", glavno glasilo liberalcev, je izpregovorilo v tem pogledu zelo jasno besedo, kateri se priključujejo tudi izjave posameznih poslancev.

BARONNICA—TOVARNISKA DELAVKA

V neki čikaški usnjarni dela švedska princeza Elza za osemnajst dolarjev na teden. Pravi, da hoče natančno preštudirati položaj, v katerem se nahaja ameriška fabriška delavka.

zasedanja parlamenta dosegel svoj nikakor zavirljivo — splendid isolation!

Prazne sanje o Martu.

Slavni astronom Ch. Nordmann je napisal v "Matinu" članek o Martu, v katerem dokazuje, da so vse domneve o Martu kot o obljudenem planetu astronomične zmotnje minulih desetletij. Koncem letošnjega avgusta pride Mars tako blizu naši zemlji, kakor je bil v minulih 100 letih samo enkrat. To bo 23. avgusta astronomi pričakujejo seveda ta dan z veliko napetostjo, čeprav jim brzokone ne bo prinesel posebnih uspehov, kajti zaradi velikega zgoščenja spodnjih plasti bo zrak zelo nejasen. Mareoni se pripravljajo k opazovanju Marta z visoke gore, kakor pišejo ameriški listi; odtod bodo pošiljali električne valove na Marsa. Toda vse pričakovanje je zaman, kajti oddaljenost naše zemlje od Marta je najmanj 14 milijonkrat večja, nego so vrhovi švicarskih gor. Poleg tega se je resno bati, da ne bo na Martu nikogar, ki bi sprejemal svetlobna znamenja z naše zemlje. Sloviti kanali na Martu, ki so edini zbudili domnevo, žive na Martu ljudje, so le zmotna astronomov konec minulnega in začetkom sedanjega stoletja. To so kanali, ki jih je kazala slaba leča teleskopa in so povzročili le hudo optično prevaro.

Tako Nordmann, dočim so razni drugi učenjaki nasprotnega mnenja in še vedno upajo, da dobe z Marta, kako znamenje življenja.

Strela ga je ubila.

Na Gornjem Vrabem v zagrebški okolici je 18. julija divjala huda nevihta. Strela je udarila na raznih krajih ter zahtevala tudi človeško žrtev. Ključevničar Josip Frank iz Zlatarja se je ob nevihti mudil pri svojih sorodnikih v Vrabem. V trenutku, ko je hotel zapreti okno, je udarila strela in ga na mestu ubila.

V ZNAMENJU RADIJA

Slika nam predstavlja gledališko igralko Hope Hampton, ki si je dala sestaviti tako majhen radijski aparat, da ga lahko spravi v škatljo za žveplenke.

Doživljaj angleškega kapitana.

V Londonu so pred kratkim skoraj popolnoma neopaženo pokopali moža, ki je nekoč s svojim zakonskim doživljajem polnil liste novega in starega sveta. Bivši gardni kapitan, Ed Houghton Jackson je umrl popolnoma v samotni v svoji mali vili v londonskem predmestju in je bil brez vsakih cerkvenih ceremonij pokopan v navzočnosti svojih še živih prijateljev.

Houghton Jackson je bil pred 30 leti ena najbolj znanih figur londonskih družabnih krogov. Bil je ljubljenec dvornih dam in naklonjene so mu bile tudi številne aristokratije, potom vpliva katerih je Jackson v razmeroma še mladih letih napredoval do gardnega kapitana. Povodom nekega plesa se je kapitan seznanil s hčerko bogatega trgovca Clitha, po imenu Klara. Kapitan se je zaljubil na prvi pogled in jo še isti večer prosil za roko, v kar je Klara privolila. Osem dni kasneje sta se tajno poročila. Ko je po poroki Jackson zapustil cerkev, mu je bila izročena brzojavka, v čiji je bilo navedeno, da je premeščen v Indijo in da mora svoje novo mesto nastopiti takoj.

Kapitan se je poslovil od svoje žene in se podal od poroke naravnost na kolodvor in je prispel dva tedna kasneje v Kalkuto. Tri leta je bival v tujini in med tem časom se je moral zadovoljiti s pismi, ki so prihajali vedno redkeje od žene iz Londona.

Ko se je Jackson vrnil v Evropo, ga je vodila njegova prva pot k soprog, bivajoči pri starših. Sprejem je bil zelo dramatičen. "Oprostite in ne bodite hudi", — je rekla žena kapitanu, — "ne

morem biti Vaša soproga, ker Vas ne ljubim več".

Onemel in vidno potrj je kapitan za trenutek obstal, v naslednjem hipu pa je v njem dozorel drzen naklep.

"Vi ste moja žena", — je odvrnil, — "imam zakonsko pravico do Vas. Imate mi slediti".

Ne da bi čakal odgovora, je pograbil svojo ženo, ki je zaman kričala na pomoč, in jo odnesel v voz ter se bliskoma odpeljal z njo. Dogodek se je vršil tako hitro, da sorodniki mlade žene niso imeli časa to preprečiti. Kapitan je nezvesto soprogo odpeljal v svojo malo vilo in jo zaprl v čum nato. Njeno moledovanje, da jo pusti na svobodo, ker skupno življenje brez ljubezni nima smisla, je bilo zaman. Kapitan je vztrajal neomahljivo na svojem sklepu, naglašujoč, da je njegova cerkvena poročena žena in mora pri njem ostati.

Starši mlade žene so se obrnili na policijo, ki pa ni mogla ničesar ukreniti, ker je bilo ugotovljeno, da je Klara Clith res žena kapitana Jacksona.

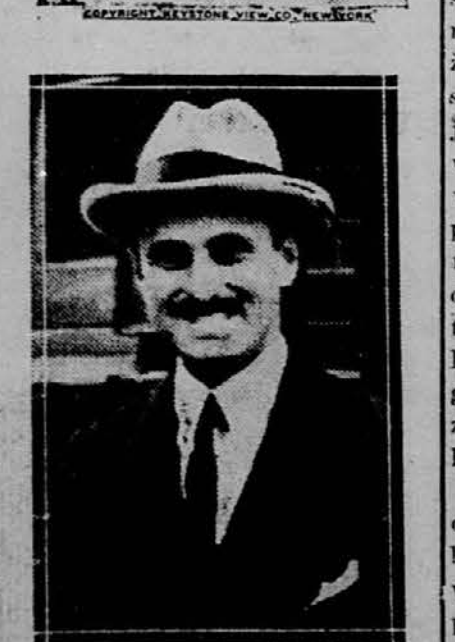
Starši so vprizorili proti kapitanu pravega proces, ki se je vlekel mesec dolgo. Končno je sodnik salomonsko razsodil: "Če žena s svojim možem noče pod eno streho živeti, se je tudi ne sme nasiloma zadrževati. Žena ni sužnja in ni last svojega moža".

Razglasitev te razsodbe pa ni spremenila situacije. Kapitan je vztrajal na tem, da žene ne pusti. Končno je deset stražnikov vdrlo v vilo in so morali Klara Clith nasiloma oteti.

Razsodba londonskega sodnika pa je imela presenetljive posledice. Na tisoče žen je zapustilo svoje može, ker so le prisiljene, živeti z njimi.

Jackson se je po senzijski načini, ki jih je bil predmet splošnega zanimanja po vsem svetu, umaknil v zatišje. Nič več se ni čulo o njem.

PRINC SERGEY OBOLEN SKY IN NJEGOVA ŽENA

Pred kratkim se je civilno poročila Miss Alice Astor, hči pokojnega Johna Jacoba Astora, z ruskim princem Sergijem Obolenskim, ki trdi, da je potomec Rurika, ustanovitelja ruskih dinastij.

Nekaj o človeškem obrazu.

Človeški obraz ni popolnoma enakomeren. — Ena polovica se razlikuje od druge. — Moški so baje z desne strani značilnejši, ženske so pa z leve strani lepše.

Ako natančno opazujemo obraze oseb iz svoje okolice, bomo našli, da noben človeški obraz ni popolnoma simetričen (enakomeren) in da kažejo nekateri obrazi celo izrazito asimetrijo (neenakomernost). Simetrične glave vidimo samo na maskah, modelih in voščenihi figurah v izložbah, radi česar tudi vplivajo te nezanimivo, mrtvo.

Desna polovica glave je pomaknjena, nekoliko naprej in je širja, desna lična kost je bolj oglata, desno sence se ostreje zavije nazaj, dočim je levo bolj oblo, obrvi se bočijo na desni strani višje. Posebno vidni so ti razločki, ako glavo fotografiramo in potem zložimo enkrat desno, nato pa levo polovico v eno podobo. Obraz desnih polovic je širši, lične kosti so izbočene (očne dupline večje, nos močnejši, slika bistveno bolj živa in minika nazornejša. Ako si ogledamo maske, vidimo, da je na desni strani jačje, občutljivejše, gibkejše ter prepleteno z več živci. Desni ustni kot laže premaknemo, jezik laže pomolimo na desno, oči laže zavijemo na desno; pri smejanju n. pr. se raztegne desna stran bolj od leve. Povod se mimična asimetrija, ki gibažoji se glavi jasnejše izraza, zlasti opažamo to na takozvanih karakternih glavah.

Ako primerjamo celotni vtis obeh polovic, ki ga dobimo najlaže tako, da fiksiramo eno polovico in si je predložimo kot do polnilo k celo glavi, in storimo, nato tako tudi z drugo polovico, bomo videli, da je desna stran bolj živa, nagubana, jasnejša, gibkejša v izrazu, značilnejša. Desna stran obraza je trša, izrazitejša, bolj moška, dočim je leva mehkejša in bolj ženska. Zato so moški z desne strani značilnejši, ženske z leve strani lepše, radi česar portretirajo slikarji moške navadno z desne, a ženske z leve strani. Mimična asimetrija pa ni edini pojav ta vrste na telesu; med ostalimi asimetrijami je najbolj poznano desničarstvo. Zato so pri levičarjih zgoraj omenjeni znaki obratni.

TELESNE VAJE NA OBALI

Slika nam predstavlja skupino žensk na obrežju Ocean City, N. J., ki proizvajajo telesne vaje v namenu, da bodo shujšale za par funtov.

Znamenit uspeh francoskega zdravnika.

Francoskemu zdravniku se je posrečilo ozdraviti več bivših vojakov, ki so v vojni oslepel. Kakšna je zdravnikova taktika. Presenetljivi uspehi. Zahvalno pismo bolnika.

Sloviti francoski očesni zdravnik, dr. Bonnefon, je v bordojski medicinski akademiji pred kratkim podal zelo zanimivo poročilo o posrečenem ozdravljenju nekaterih v vojni oslepelih.

Uspehi, ki jih je on dosegel, so toli nepričakovani in tako dalekosežni, da se skoraj zdi najdrzejše upanje upravičeno. V naslednjem prinašamo doktorjev misli, ki jih je podal poročevalen pariškega lista "L'Intransigeant".

"Ali bi mi hoteli kaj povedati, gospod doktor, o svoji iznajdbi, o svojih bolnikih in njihovem ozdravljenju?"

"Zelo, rad. Bilo je 1. junija leta 1922, ko so mi pripeljali v kabinet bolnika, na katerem sem nameraval poskusiti operacijo. Bil je vojni pohabljenec že od leta 1917 in je bil popoln invalid ter dohival zato od države pokojnino.

Ko sem nesrečnika preiskal, sem mu ugotovil, da so bile oči ranjene od izstrelka, levo ko je bilo deloma uničeno, desno pa težko ranjeno, mrežica mu je namreč bila raztrgana. Bil je torej popolnoma slep. Vsled tega se mu je razvila na očesu slepa pega kot posledica ranjene mrežnice, ki jo je seveda popolnoma zakrila.

Svetloba bi mogla dospeti v oko le skozi nastalo neprozorno prevlak in mrežnica seveda ni reagirala. Slučaj je bil torej popolnoma brezuspešen in vsak očesni zdravnik bi bil odklonil operacijo slepe pege. Jaz pa sem se operacije kljub temu lotil in sicer že naslednji dan. Takoj vam povem, zakaj.

Opazil sem namreč, da je bil senzorijski občut mrežnice sicer zelo šibek, fotomotorični pa nesprotno še prav dobro ohranjen; iz tega sem sklepal, da mora biti mrežica v nekaterih svojih delih še zdrava in dobra.

Ker so torej nekateri deli mrežice bili dostopni vplivom svetlobe, je bila popolnoma upravičljiva misel, da bi se s povečanjem dovzetnosti za vpliv svetlobe dala doseči zveza očesa z vidnim živcem.

Bolnik bi se moral torej podvreči operaciji, pri kateri ne bi tvegval, v srečnem slučaju pa bi pridobil zopet izgubljeni vid. Predlagal sem mu torej operacijo in on je privolil.

"In rezultat?"

"Sprva nič; odstranil sem mu operativni potem slepo pego, in ko je bila zenica prosta, sem bolnik in si je predložimo kot do polnilo k celo glavi, in storimo, nato tako tudi z drugo polovico, bomo videli, da je desna stran bolj živa, nagubana, jasnejša, gibkejša v izrazu, značilnejša. Desna stran obraza je trša, izrazitejša, bolj moška, dočim je leva mehkejša in bolj ženska. Zato so moški z desne strani značilnejši, ženske z leve strani lepše, radi česar portretirajo slikarji moške navadno z desne, a ženske z leve strani. Mimična asimetrija pa ni edini pojav ta vrste na telesu; med ostalimi asimetrijami je najbolj poznano desničarstvo. Zato so pri levičarjih zgoraj omenjeni znaki obratni.

niku usmeril šop žarkov v oko: oko ni reagiralo.

Smatral sem za svojo dolžnost, obvestiti njegovo rodbino, da ni nikakega nupanja več, razen če se zgodi čudež".

"In ta čudež se je zgodil?"

"Da, občutljivost mrežnice se je od onega dne, ko sem odvezel obvezo z očesa, začela rapidno razvijati. Bolnik je sprva zaznaval svetlobo, pozneje je začel razločevati oblike teles in čez en mesec se je mogel že kretati brez tuje pomoči. Ko se je vrnil domov, je oko doseglo približno eno petdesetino normalne vidljivosti.

Lahko si mislite, kako sem se začudil, ko sem šest mesecev pozneje dobil od svojega bolnika lastnoročno pisano pismo, jer mi je poročal, da že tako dobro vidim, da se more ne samo svobodno gibati, ampak da lahko opravlja poljska dela. Prosil sem ga, naj pride k meni v Bordeaux in takrat sem se prepričal, da je vidljivost prej slepega očesa še narasla. Od takrat se mu oko ni nič poslabšalo, ampak celo lahko poljšalo".

"To je bil", je dostavil dr. Bonnefon, "prvi uspeh, ki sem ga dosegel; pozneje se mi je posrečilo še več ozdravljenj, ki so vsa neoporečna".

Razne vesti.

Sovjetska vlada in Japonska.

Boljševiki so pred kratkim predložili japonski vladi noto, ki naj bi bila temelj definitivnemu sovjetsko-japonskemu dogovoru.

Glavne točke note so: Japonska odpokliče svojo vojsko s severnega Sahalina. Nikolajevski incident se poravnava z izjavo sovjetske vlade. Izjava pa ne sme v nobenem oziru biti ponižujoča za Rusijo. V nadomestilo za izpraznitev Sahalina dobi Japonska razne koncesije na otoku. Japonskim državljanom se dalje dovolijo v vzhodni Sibiriji rudniške in petrolejske koncesije. Stari dogovori izgube veljavo, ker se sovjetski nikakor nečije dogovarjati na osnovi Portsmouthskega mirovnega dogovora. Ker je vprašanje posojila sovjetski Rusiji v znesku 300 milijonov jenov nad vse težavno, se odlaga to vprašanje na poznejši čas. Ravno tako se naj odloži več drugih važnih vprašanj. Sovjetska Rusija soglasno s tem, da bo bodoča trgovska pogodba med Japonsko in SSSR slonela na principu zasebne lastnine. Vprašanje priznanja Rusije bo rešeno brez posebnih gospodarskih koncesij.

Ureditve prometnih vprašanj v Italijo.

Juoslovanska in italijanska delegacija sta razpravljali o jadranski tarifi in pa o vprašanju skupnih železniških carinskih kolodvorov.

Tiskovna svoboda v Italiji.

Po novem pravilniku za tiskovni zakon v Italiji so se vršile pred tržaškimi deželni sodiščem tri razprave radi zaplemb slovenskega "Malega Lista", republikanskega "Emancipazione" in komunističnega "Lavoratore". V zadevi zadnjega se je sodišče izreklo, da je nepristojno, oba prava lista pa sta bila oproščena in konfiskaciji razveljavljeni.

Poročilo z Goriškega.

V goriški okolici vlada veliko razburjenje radi priključitve Podgorice in Št. Petra h goriškemu mestu. Taka dva komisarja, kakor sta v Št. Petru Gallensis in v Podgori Marinič, pač nimata ničesar odločevati o usodi teh dveh okoliščinskih slovenskih občin. Redni občinski svet z županom na čelu bi smel sklepati o kaki priključitvi ali ne verjamemo, da bi se dobilo v mestni okolici slovenskega župana, ki bi hotel svojo občino pridružiti mestnemu gospodarstvu. Vsakemu je jasno, zakaj gre. Goriško mesto propada vsled videmskega pritiska, zato pa naj bi slovenske občine iz okolice s svojim denarjem pomagale vzdrževati italijanstvo v Gorici. Slovenci se morajo italijanskim nakanam upreti z vso svojo silo in ako je v Italiji le še količkaj pravice, se ne sme tako postopati z okoliškimi občinami, kakor se je pričelo sedaj s poročilom dr. Verzegnassija v mestnem svetu goriskem!

Med Slovenci se mnogo komentira dejstvo, da so v italijanski državi Arabci mnogo bolj upoštevani kakor pa kulturni Slovenci. Za Arabce izdaja italijanska vlada dvojezične odloke in privošči jim tudi ljudske šole v njihovem jeziku, ali za Slovence ni ma dvojezičnih odlokov in kakor znano, bo slovenske šole v Juljski Krajini kmalu konec!

Srednješkolskim profesorjem se niso izplačale že 9 mesecev pokojnine. Novi naučni minister je odredil, da se profesorjem izplača jo štiri petine pokojnine, dokler ne pride do konečnega seznama profsorskega osebja.

Županstvo goriškega mesta pozivlja družine, da naj naznanijo svoje člane, ki so se udeležili svetovne vojne. Naznaniti je treba, ali so bili ranjeni, treba naznati mrtve in navesti se morajo tudi odlikovanja.

Na invalidskem kongresu je govoril tudi veliki invalid Deleroix, ki je v vojni oslepel. Lepo in navdušeno se je dotaknil tudi Jugoslovancev, ki so ostali v svetih mejah nove Italije. Vzhodna vrata so zaprta za vedno in nihče ne bo mogel predreti gorske mejne veroge. Na ljudstvo pa, ki je ostalo v novih mejah, morajo gledati Italijani s krščansko dušo in z mirnim razumom, da se dokaže, da ni brezplačna previdnost, marveč, da je priporočena nadoblast dala zmago imenom Rima, ki pomeni moč, pred vsem pa veličino. Gorica ima nalogo, trdo pa veliko, da izvrši čudež fuzije rodov v topilniku italijanske kulture...

Veliko ploskanje, ali dobri Deleroix naj bo prepričan, da je današnji Gorici bližja skrb za vsakdanji kruh, kakor pa topilnik italijanske kulture.

WALTER HAGAN IN NJEGOVA ŽENA

V Ameriko se je vrnil Walter Hagan, ki je v treh letih že gic premagal najboljše angleške igralce goifa.

O vetru.

Gibanje morja je, kakor znano posledica raznih vzrokov: privlačnost lune in sonca, izbruh podmorskih vulkanov, vtor zemeljske skorje in podobno.

Najvažnejši povzročitelj morskega gibanja pa je veter. Vsled njegove nastajajo valčki in valovi, ki se včasih lagotno zibljejo po morski gladini, včasih pa se s silovitostjo dvignejo tudi 15 — 20 m v višino, od koder potem z ogromno silo padajo nazaj. Moč vetra je tolikšna, da včasih ustavi celo bibavico, kadar pa deluje vzporedno s plimo, pa vdre morje čez obrežje in uniči vse, kar mu je napoti.

Veter je tudi bistveni činitelj takozvanih morskih viharjev. Kako ti nastanejo?

Prvi vzrok vetra je v hipnem znižanju zračnega tlaka v gotovi točki. Zračni tok se začne vrteti okrog tiste točke, kjer kaže barometer najnižji pritisk in to gibanje moremo primerjati z vrtinico, ki nastajajo v nekaterih deročih vodah. In kakor se vodni vrtinici gibljejo z vodo vred naprej v smeri vodnega toka, tako se tudi zračni vrtinici gibljejo v smeri zračnega toka.

Iz tega bo razumljivo, da je dandanes, v dobi žičnega in brezžičnega brzojaza, mogoče zbrati v najkrajšem času vse meteorološke podatke kake dežele, ugotoviti njene izobare (črte, ki vežejo kraje z istim zračnim pritiskom), določiti središče vrtince ali ciklona in mu začrtati njegovo bodočo pot.

A ne samo to. Dognano je že, da je vrtince tem močnejši in silnejši, čim nižja je depresija zraka v njegovem ognjišču. Mogoče nam je ne samo ugotoviti vnaprej smer vrtince ampak celo njegovo silo in po njej delimo ciklone.

Ako je depresija majhna, je vrtince slaboten. Če pa izvira depresija vsled nevihte, nastale iz težkih deževnih oblakov, se opazja od oblakov doh na zemljo nekaka protuberanca v obliki ogromnega lička, ki se vrteče vije na zemljo ali pa na morsk gladino, ta pojav se zove tromba, in njena sila je tako močna, da ruši hiše in ruje drevesa, ali pa vsrka morsk vodo in jo potegne seboj v svoj peklenški vrtince in ž njjo vse, kar je v njej in na njej. Še strašnejši kakor trombe so cikloni in tajfuni, ki so silno pogosti na Antilih, v Bengalskem zalivu, v Avstraliji in v kitajskih vodah. Ti oceanski viharji so tako silni, da uničijo v par sekundah vse, kar jim leži na poti.

Spopadi v Lisboni.

V Lisboni je prišlo med republikansko gardo in policijo do ponovnih hudih spopadov, v katerih je bilo na obeh straneh nekaj mrtvih in preko 50 ranjenih.

Pred poroko.

Spisal Anton P. Čehov.

Jesen se je začela in z njo poroči me boš natvezila, da stariš to iz velika sezona. Lepši polovi-ljubezni, saj vem, ti loviš naslov! Flov... je na... Mo-Treba je da mu pravočasno izim ne pa ostaja druga-ga, kakor biješ muhe iz glave, drugače pri-popa-lajo v mrže, in v takšne de lahko že po prvem mesecu do-eže! Človeče! Ognj peranza, vsi dejanskih napadov. Sploh se pa popa-lajo v to mrežo! M! otoki na poroko zamorejo veseliti samo-ški! Spomlad nas drago stane, neizkušena dekleta, jaz vem, kaj leti nam je vroče, v jeseni se je na tem! Na obračaji se vedno, nimo, pozimi nas pa zobe. Za meni se itak že v glavi vrti. Moški niske je jesen jako ugoden čas, so vsi neumni in nobena zabava esi, dimeji, soareje... sreč biješ mi z njimi živeti. Tudi tvoj je ne-šeneje, hčera žare, ženska po-umen, čeprav nosi glavo zelo po-bežljivost doseže svoj višek — konci; ne smeš ga torej vedno po njej je. Srečnejše devovjke poslušati in ne smeš mu kazati pre-stanejo gospe. Sicer pa jesen ved splošnovanja. Čemu pa? V di za vse moške ni ravno naj- vsaki zadevi vprašaj svojo mater-lij fatalen čas! Marsikateri, ki za svet. Ako se kaj zgodi, pridi ni imel, odkar je na svetu, last- lito k meni in skupaj bodeva-ega kožuha na sebi, in ki sklepe- premislil, kaj je storiti. Tudi z z zobmi je ob sami misli na zi- očetom ravnanj previdno, ne vabi o, pride s pomočjo srečnega ma- ga prepogosto k vam, zakaj si-gur- everčka na vodi ali na kopnem, no bo tvojega moža napumpal. Pa luninem svitu ali pri luči sve- te tudi že kliče! Idi, toda ne povej- lke do soporne in z njo do pre- mu, o čem sva govorili.”

Moženja, ki mu jamči za vedno. Hčera je zapustila mater ter- oletje. Pa naj bo že kakor hoče, se je podala k očetu. Sedel je na neni jesen ugaia. Fatalen čas je, svoji postelji ter je matresal perzi- ob enem prijeten. Pod vtiskom ski prašek pod vzglavje. “Hčera-ega občutka si ne morem kaj, da moja,” je dejal, “jako me vese-je bi zapel pesmi na slavo poročne- ti, da sva hočes poročiti s tako pametnim človekom kakor je Na- zarjev. Odobravam tvoj korak in Podzatlilkinovih zaroko hčerk upam, da te čaka blagoslovljen- s kolegijskem registratorjem Na- zakon. Amen! Jokam... vendar, zarjevom. Slavlje je bilo kar nji- solze so psihijatri zgolj zname- prijetnejše. Izpili so dve buteljki nje človeške slabosti. Poslušaj de- sampanje in pol vedra žganja, te, kaj ti hočem svetovati. Ne po- mlade dame pa so izpraznila bu- zabi na svoje roditelje, zakaj bolj- teljko Lafta. Oče in mati sta pla- ši nego drugi, tvoj mož ne bo. Mo- kala, ženin in nevesta sta se po- škim ugaia samo materijelna lepo- ljubovala, osmošolec je pa izpre- ta. Nam pa ugaia v celoti, taka, govoril krepak toast, ki se je za- kakoršna si. Ne misli, da te ljubi- čel z besedami: “O tempora, o radi tvojega značaja, radi tvoje mores, salvete boni futuri conj- dobrote. Ne! Predvsem te ljubi ra- ges!” Rdečelični Vemja, katere- di tvoje dobi! Saj dobiš vendar mu ni prišlo nič boljsega na misel, celih tisoč rubljev! Ne smeš svo- je postal tragičen, udaril se je z jega moža višje ceniti, kakor svo- pestjo po čelu ter je vzklilnil: — jega očeta, ki je in ostane tvoj- “Vrag vzemi vse, ljubil sem jo in odkritosrčen prijatelj. Pričelo ti ljubim jo še!” Pri tej deklamaciji se trenutki... vendar, molčimo ra- so izbruhile devovjke v glase in o tem. Tvoja mati je dobra ali ne- koliko lahkomiselna dama. Ne

Devojka Podzatlilkin je bila sa- daj se nikdar od njenega nasveta- mo v toliko zanimiva, ker ni imela zapeljati, drugače pa je, ako ti nobene zanimivosti na sebi. Pa- bom jaz; tvoj ustvaritelj povedal, meti si pri njej zaman iskal. Nje- kako se ti je obnašati v enem ali na zunanost je bila čisto navadna, drugemu slučaju. Tudi ne dopusti, oči je imela pappanove, brado ma- da bi hodila prepogosto v tvo- terino, oči mačke, figuro srednje- hišo, kajti moški tače ravno ne o- vrstno. Na glasovir je znala igrati božavajo. Jaz ljubim svojo tako samo brez not, pomagala je materi njalo, da se msi dovolil včasih v kuhinji, nikdar ni bila brez kor- šalo, da sem ji prazenih zamaškov zeta, ni marala postnih jedi in nestrgal v kavo, kar gotovo ni na- ljubila je, bolj ko vse drugo na pravičo posebno okusne pijače! Te- svetni, krepke, velike moške ter be takrat niti na svetu še ni bilo. imje “Roland”.

Gospod Nazarjev, mož srednje jega očeta in v vsakem slučaju velikosti ima veder, brezobrazen ga vprašaj za svet. Potem hčer- obraz. Vedno diši po mlu in kar- ka moja, zapomni si: Evropejska bolu, si domišljuje, da je nevaren civilizacija se proti starim na- Don Juan, govori glasno in pljuje zorum: Čim več otrok, tem bolje! pri tem. Vzgojila ga je guvern- Ravno včeraj sem čital zopet o- ta, ki pa ni žela mnogo časti ž tem v nekem časopisju, o nekem njim. Gizdalin je, na stariše gleda Malthuzu. Toda... čuj, nekdo se “od zgoraj navdol” in vsaki de- je pripeljal, glej, glej, kak kava- ključ pravi: “Kako ste vi vendar lir je tvoj gospod ženin. Idi, dete mivni, vi morate več literature moje in pozdravi ga, jaz se medtem čitati!” Zaljubljeni je predvsem oblečem.”

v samega sebe, v svojo pisavo in Nazarjev se je pripeljal v ekvi- v svoje škripajoče škornje. Mo- paži. Dostajnstveno se je priklonil mentamo pije v krogu mladih de- svoji nevesti, je sledil v sobo ter klet jako slaadeak čaj ter si pri- se je vsedel tesno tik nje. Z obi- zadeva z besno zgovornostjo doka- čajno neprisiljenostjo je vpra- šal: da hudičev ni.

Ženin in nevesta sta par, ki se “Ste-li dobro spati? Jaz nisem prav dobro njema! Pa zakaj tudi mogel celo noč zatisniti očesa. Či- ne! Kmalu po zaroki je bila že tal sem Zola in mislil sem na Vas, določena svatba. Naslednje jutro, Ali pozrite Zola? Res ne? Aj, se je gospodična Podzatlilkin aj, to je zločin! Piše imenitno! komaj zbudila, jo je prišla kuha- rica prosit, da pride k mama, dil, dal jo bom tudi vam, da jo Mama je sicer še v postelji leža- la, vendar se ji je zdelo potrebno, da se iznebi na neslov svoje hče- re malega predavanja.

“Zakaj pa si se danes okrasila z volneno obleko? Batistina bi bi- la tudi dovolj dobra! V glavi se mi vrti! Za to se imam tvojemu gospodu papamu zahvaliti. Dovo- til si je šalo. Ponudil mi je kozar- sek rekoč: “Poj! Misliha sem, da je- rino in izpila sem; toda v kozar- cu je bil kis in oče od vloženi- hnikov. Še danes mi je slabo od- žal! Sicer se pa jako čudim, da- kaj nisi prav nič plakala. Ljud- morajo misliti, da si kar vese- la, zapustiš domačo hišo in do- za poročiti. Saj meni tu- namam več pričakovati kakor ti-

AMERIŠKI MORNARIŠKI TAJNIK C. D. WILBUR

Ameriški mor. tajnik na krovu starinske ladje “Old Ironsides”.

soč. To ni humano! Ker sem po- štenjak, takih nezakonitosti ne prenesem. Pri meni je z odkritostjo mogče vse doseči, z zvijačo pa ničesar. Mi pač ne smete zameriti, ampak sorodniških čutov za vašo rodbino nimam. Čim bova poroče- na, se bova držala popolnoma rez- zervirano. Tudi svoje lastne stari- še le redkokdaj vidim. Nisem si- cer skeptik ali cinik, vendar pa ma- oliko ne morem rekonstruirati. Sicer pa... ali ste že pili kavo? Ne? No, potem pijva skupaj, prinesite tu- di, prosim, svačice, pozabil sem tobak doma.”

Nevesta je odšla iz sobe. To je bilo pred poroko... in kaj bo po poroki, si vsakdo lahko misli, tud- če ni noben prerok.

Morilec žensk.

Pred kratkim smo poročali o grozovitem umoru prostitutke Fride Strobel v neki javni hiši v Gradcu. Zagrešil je ta čim sloven- ski rojak 27-letni čevljarški po- močnik Anton Jelen, doma iz Opatjega sela pri Gorici.

Morilec je hodil veliko po sve- tu. Zadrževal se je v Italiji. Ogr- ski in Nemški Avstriji. Mati nje- gova živi v Ameriki, oče pa, ki mu je pred kratkim umrl, je bil zaposlen kot sodar v Budimpešti. Kakaga pol leta pred groznim či- nof se je zadrževal v Ljubljani in je bil zadnje tri mesece zapo- selen v neki ljubljanski čevljar- ski delavnici. Ker pa je bil pri- delu zelo malomaren in len, ga je mojster naposled odslovil.

8. julija se je odpeljal Jelen preko meje v Avstrijo. Tamkaj se je klatil dva dneva okrog po Gradcu, nato pa odšel na večer v neko javno hišo, kjer je izvršil krvavo dejanje. Svoji žrtvi je prerazal najprvo vrat s čevljar- skim nožem, takozvanim “knaj- pom”, nato ji je porezal prsi, naposled pa še prerezal trebuh. Stroblava je neznansko kričala, udrla so v sobo neki moški in pri- jeli zločinca, ki se je še sklanjal nad svojo umirajočo žrtvijo.

Neki policijski agent, ki je pri- šel dan po aretaciji Jelena v Ljub- ljano po razne podatke je pripo- vedoval, da je aretiranec izpove- dal na policiji čudne stvari. Zlo- činec je že dalje časa mislil na samomor. Ker je v obraz grd in gleda navskriž, je menil, da ga vsaka ženska zasmehuje in da si ne more pridobiti ženske ljubez- ni. Posledica teh bolnih misli je bila ta, da je pričel ženske sovra- žiti. Šele nato v Gradcu z name- nom, da umori eno ali drugo žen- sko. Takoj po umoru se je name- raval končati tudi sam. V hudem živčnem napadu pa mu je nož ne- kam odletel in se zadržal pod di- van, tako da ni mogel priti pra- vočasno do njega.

Radi poskušnega podkupovanja obsojena italijanska duhovnika

Pred sodnijo v Raveni sta bila klicana župnik Modanesi in ka- plan Randi, obtožena sta, da sta skušala s ponujanjem denarja pripraviti nekega javnega funk- cionarja do tega, da bi jim pre- skrbel najem nekega beneficij- skega posestva. Funkcionar je vse opetovane ponudbe zavrnil in duhovnika sta bila pozvana pred sodnijo, ki je obsodila župnika m kaplana vsakega na 18 mesecev zapore.

Kako skrbi Avstrija za slepce?

Iz statističnih podatkov za leto 1924. razvidimo, da se dele slepcev- ske naprave v Avstriji v tri vrste. V prvo vrsto spadajo učni in vzgojni zavodi za lepo deca. Teh učilišč je osem, in sicer: 3 na Du- naju, po eno pa za Dol. Avstrijo- sko v Purkersdorfu, za Gor. Av- strijo v Linceu, za Štajersko v Gradcu, za Koroško v Celovcu in za Tirolsko v Inostu. Najsta- reje je vzgajališče za slepe na Du- naju v II. okraju; ustanovil ga je I. V. Klein že leta 1804. Namen vsem tem zavodom je pouk in vzgoja lepe dece v šoloobvezni starosti in stanovska izobrazba v pošolski dobi. V tej dobi morajo obiskovati gojenici polge praktič- nega dela v delavnicah tudi obrt- no udležvalno šolo. P ovseh zavo- dih se goji glasba pridno in te- meljito.

Učilišča se vzdržujejo potom ustanov, s podporo posameznih de- želnih vlad ali pa tudi po društvi- h za slepe. Na zavodih je namešče- no le strokovno naobrazeno uč- eljstvo, ki nosi naslov profesor. Predno more biti kdo nameščen na zavodu za slepe, se more vezhati praktično dve leti in nato položiti strokovni izpit iz slepstva.

V drugo vrsto spadajo zavodi za odrasle slepe, ki niso le popo- lnom ločeni od onih za slepo deca, ampak večinoma tudi po spoku, zavedajoč se neljubih posledic, ki se lahko pripete v nasprotnem slu- ju. Takih zavodov je v republiki 14. Od teh jih je 8 na Dunaju, 3 so v Gradcu, pa 1 pa je v Lincu, Celovcu in Salzburgu. Namen tem zavodom je, da sprejemajo pod svojo streho šoli odrasle slepce, v oskrbo in zaposlenost.

Zavodom načeljuje slepčevski pedagogi ali druge strokovno na- obrazene osebe, ki jih donasajo zavodove delavnice, kjer poprav- ljajo in izdelujejo slepci vsako- vrstne predmete iz pletarstva, ščetarstva, kartonaže, vrvarstva itd. Morebiten primanjkljaj kri- jejo posamezna društva za slepe, pa tudi deželne vlade.

Tretjo vrsto slepčevskih na- prav tvorijo razna društva, ki jih je v vseh avstrijskih deželah 20. Samo na Dunaju jih je 14. Naj- starejše je društvo za oskrbovanje in zaposlenost odraslih slepcev, ustanovljeno že leta 1826.

Namen večine teh društev je podpiranje slepih članov v boleznih, starosti in onemoglosti ter vzdrž- vanje zavodov za odrasle slepe iz članskih prispevkov, ustanov in volil. Osrednje društvo za avstrij- sko slepstvo izdaje že 11. leto strokovni časopis “Zeitschrift fuer das oesterr. Blindenwesen”. Ure- juje ga slepčevski pedagog Karel Buerklen, ravnatelj zavoda za sle- pe v Purkersdorfu. On je tudi kon- zulent za slepstvo v nančnem mini- strstvu. Omenimo naj še društvo osrednje knjižnice za slepe v Av- striji, ki šteje več tisoč knjig v točko pisu. Knjige obsegajo vse panoge znanosti, umetnosti in ve- de. Slepci si jih lahko izposojajo.

Pogosto je treba človeku več poguma za to, da izpremeni svo- je mnenje, kot za to, da mu osta- ne zvest.

Pogled v bodočnost.

Mnogo romanopiscev se je že pečala z bodočnostjo zemlje, toda najbolj zanimivo in tudi fanatič- no je delo znanega ruskega Ver- nea, pisatelja in dramaturga N. Tasina, ki živi zdaj na Dunaju. V svojem romanu “Katastrofa” pi- še takole: “V noči na 27. marca leta 1967. torej čez 43 let, je pre- senetil Pariz napad neznanih o- gromnih požasti, ki so planile na mesto, podrlle mnogo hiš in pobile tisoč prebivalcev. Med ljudstvom je rastala velika panika, ki je imela žalostne posledice. Takoj je bila sklicana pariška akademija znanosti in umetnosti, čije člani so izjavili, da so prikazni res pr- letele z Marsa in da se nazivajo zoodaury. Iz drugi mest Evrope je poročal radio, da je imel naval pošasti tam strašne posledice. Napad zoodaurv se je ponavljal vsako noč, in prestrašeni prebi- valci so se začeli zatekati v Pa- riz, kjer je nastala velika stiska in lakota. 30. marca 1969 ponoči so pošasti navalile na katedralo Notre Dame. Pri napadu se je eden teh zoodaurv nabodel na ost zvo- nika. Ost, ki mu je tičala v oče- su, se je zlomila in nestvor je pad- el mrtev na zemljo. Ves Pariz, pravzaprav vsa Evropa je prihi- tela, da vidi mrtvega zootaura, ki ga je začela komisija akademije znanosti takoj študirati. Pri na- slednjem nočnem napadu je od- nesel nek zootaur pariškega ljub- ljence, slona Toneta, o katerem je kmalu nato prišla radio-brzo- javka, da je pedel daleč nekje mr- tev na tla. Na ta način so točno ugotovili, da so zootauri leteli s hitrostjo 33.000 km na uro in da potrebujejo od Marsa do zemlje samo 10 tednov. Komisija, ki je v Parizu razrezala mrtvega zoo-

taura, je konstatirala, da imajo svetlobni žarki iz njegovih oči tako moč, da uničijo naokoli vsa živa bitja. Zgradili so, podzemni Pariz z umetno razsvetljavo in solneem, in vsi prebivalci so se preselili tja. Slična podzemna mesta so bila po vsej Evropi in spojena s predori. Toda ljudje se pod zemljo niso počutili dobro, zootauri pa niso odnehali z napa- di. Vsi poizkusi, da bi ljudje ob- vladali njihovo premoč, so bili zaman. Izbruhnila je revolucija in nastala je lakota. Pojavil se je največji odrešenik sveta. To je bil francoski iznajditelj Gran- didier, ki je začel s svojimi magne- tičnimi ploščami pobijati zootau- re. Blizu Pariza so postavili o- gromni magnet, okrog katerega je bilo magnetno polje na razda- lji več kilometrov. Prvi zootaur, ki je pošiljal smrtonosne žarke iz svojega očesa, je bil takoj usmr- čen. In povsod so začeli pobijati zootau- re. 2. maja 1968 o zootaurih že ni bilo ne duha ne sluha. Pod- zemna mesta so podrli, ljudstvo je prilezlo na površino zemlje in prirejalo odrešeniku Grandiddie- rju velike manifestacije. In živ- ljenje v Evropi je znova krenilo v normalni tir, industrija je pre- vitala, lakota in beda je izginila, veselje se je povrnilo med ljudji.

Voda, v kateri, ne moreš utoniti.

V angleškem morskem kopali- šču Droitwich je tako močna sla- na voda, da ne more nihče uto- niti. Kdor se koplje, lahko sedi ali leži na vodi, da, še spati more- na nje, ne da bi se moral bati, da utone. Morska voda vsebuje tam toliko soli, da se useda v kristalih po vsem telesu in da se takoj pe- suši, ko stopiš iz vode. Angleški zdravniki priporočajo te kopelji

zaradi bogatega solnega obsega vsem, ki so slabokrvni in revma- tični.

ALI VESTE,

da je v prvem četrtletju tega leta Ju- goslavija eksportirala v Italijo za 103 milijone lir blaga? Ali veste, da vam dajo Heimar turške cigarete kakovost, dočim vam dajo navadne cigarete ko- ličino? Na milijone kadilcev je začelo kaditi turški tobak. Že mora biti vzrok

POZOR ROJAKI NEDRŽAVLJANI

Jugoslovanski konzulati v Zedinje- nih državah izdajajo sedaj potne liste potnikom za potovanje v stari kraj in za povratek, ki so veljavni za eno leto.

Ker tudi tukajšna vlada izdaja do- voljenje nedržavljanom za potovanje v staro domovino za eno leto, zamo- rejo nedržavljeni potovati v stari kraj na obisk ter se zamorejo povrtni na- zaj v to deželo tekom enega leta brez vseh neprilic.

Prošnja za tako dovoljenje se lahko napravi na tukajšno vlado pred od- potovanjem v New Yorku, ter tukaj- šna vlada isto pošlje za potnikom v stari kraj.

Za vsa tozadevna pojasnila pišite na: FRANK SAKSER STATE BANK New York, N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo prisnava, da ima je tudevit aspeh — mali oglasi v “Glasu Naroda”.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Na- vodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške gla- sove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

37

(Nadaljevanje.)

— Prisljen, kajti drugače bi bil poklican na odgovor. To je bil le pesek v oči pravovernih. Te oprostive so dokazale, da še vedno ljubi deželo, iz katere prihaja. Ali je taka ljubezen dovoljena resničnemu članu nesmrtnih hiše proroka? Ali sem jaz kedaj hrepelena po sicilijski obali, s katere si me odvedel in ali sem kedaj zahtevala od tebe življenje le enega Sicilijana v vseh teh letih, ki sem jih preživel v tvoji službi? Tako hrepenje nima nobenega mesta v sreči človeka, ki je resnično iziral iz njega krvo vero. In sedaj, to potovanje preko morja, z zajeto ladjo, ki je tvoja last! On ogroža življenje dvestotih pravovernih. V kak namen? Da gleda še enkrat na pogansko zemljo, ki ga je rodila. Tako je rekel Biskain. In kaj, če se potopi na morju?

— Potem boš vsaj zadovoljna, ti vir zlobe.

— Le zmerjaj me, o solnce, ki me ogreva. Ali nisem tvoja, da me zmerjaš kot se ti poljubi? Le tresi sol na sree, katero si rnil. Nikdar ne bom mrmrala ali se ustavljala. Poslušaj pa moje besede. Če pa besede nič ne veljajo pri tebi, potem upoštevaj dejanja, o katerih nisi še slišal. Upoštevaj jih, tudi če me daš nato bičati radi moje držnosti.

— Baba, tvoj jezik je kot klenkanje zvonu, kojega vrv nateza hudič sam. Kaj hočeš se povedati?

— Ničesar drugega, ker se norčuješ iz mene.

— Hvala Alahu, — je rekel. — Pojdi, ura molitve je prišla.

Prišel pa je slaviti Alaha prezgodaj. Povsem na ženski način je komaj pričela.

— Tukaj je tvoj sin, o oče Marzaka.

— Res je, o mati Marzaka.

— In sin mora biti družabnik njegove duše. Kljub temu pa dajes prednosti temu mozemskemu pritepenču. Včerajšnji Nazarene zavzema v tvojem srečnem mestu, katero bi moral zavzemati Marzak.

— Ali bi mogel Marzak izpolniti to mesto? — je vprašal. — Ali bi mogel ta golobradec voditi može kot jih vodi Sakr-el-Bar, vihteti seimitar nad sovražniki Islama ter večati slavo proroka po zemlji kot jo veča Sakr-el-Bar?

— Če dela to Sakr-el-Bar, dela le vsled tvoje naklonjenosti, o gospod. Isto bi lahko storil tudi Marzak, čeprav je mlad. Sakr-el-Bar je leto, kar si ti napravil iz njega, — in nič več.

— Zopet se motiš, ti mati zmot. Sakr-el-Bar je to, kar ga je napravil Alah. On je to, kar hoče Alah. Postal bo to, kar bo hotel Alah. Ali se še nisi naučila, da je privezal Alah usodo krog vratu vsakega človeka?

— Zaton solca je končal preprič, katerega je vodila Fenzile s pristno žensko ustrašnostjo. Asad je pospešil svoje korake v smeri proti dvorišču. Zlati blesk na večernem nebu je izginil tako hitro kot se je pojavil in noč je padla na zemljo tako naglo kot pu de zastor nad pozorišče.

Temne postave sužnjev so se zganile, ko je stopil na dvorišče. Fenzile mu je sledila ter izginila pod neki obok v trenutku, ko se je oglasil v daljavi tožni in zategnjeni glas muezima:

— Le illehe, il Alah! Mohamed rasul Alah!

En suženj je pogrnil preprogo in drugi je držal v rokah veliko srebrno posodo, v katero je nalil tretji vode. Ko se je paša umil, je obrnil svoje lice proti Mekki ter pričel o Alahu, ki je usmiljen, kralj dneva sodbe.

Ko je opravil svojo pobožnost, je vstal in v istem trenutku je bilo čuti korake ter oster poziv. Turški janičarji, ki so predstavljali telesno stražo paše ter bili skoro nevidni v svojih črnih oblekah, so ustavili vsakega, ki se je približal.

Asad je obstal na stopnjicah, da vidi, kdo je prišel ob tako pozni uri. Ducat nubijskih sužnjev je prikorakalo na dvorišče in za njimi je prišel Tsamani, Asadov vezir. Za njim pa je prišla nadaljna postava, oblečena v oklep.

— Mir in blagoslov proroka tebi, o močni Asad, — se je glasil pozdrav vezirja.

— Mir tebi, Tsamani, — se je glasil odgovor. — Ali prinašaš novice?

— Velike in slavne novice, vzvišeni. Sakr-el-Bar se je vrnil.

— Hvala Njemu! — je vzkliknil paša z dvignjenima rokama.

Za njim se je glasil šum korakov in neka senca je stopila iz teme. Obrnil se je. Lepo raščen mladič, s turbanom na glavi ter kaftanom, posim z zlatom, se mu je priklonil z vrha stopnjic. Nato je prišel navzdol in v luči svetilk se je prikazalo izvanredno belopolto lice, — je bilo žensko in golo.

Asad se je kislno zasmajal v svojo belo brado, kajti vedel je, da je poslala mladiča njegova vedno čuječa mati, da izve, kdo je prišel in kakšne novice je prinesel.

— Ali si čul, Marzaka, — je rekel. — Sakr-el-Bar se je vrnil.

— Upam, da zmagovito, — je rekel slečko neodkritosrdno.

— Boj zmagovito kot je bil kedaj, — je odvrnil Tsamani. — Prijadraj je danes zvečer v pristanišče, s svojimi korzarji in dvema frakovskima ladjama, predstavljati le manjši del njegovega plena.

— Alah je velik, — se je oglasil paša ter s tem odgovoril zavratnim mislim svoje sicilijske žene.

— Dolžnost ga je zadržala na krovu, o gospod, — je rekel vezir. — Poslal pa je semkaj svojega poročnika Otmanija, da obrazloži celo povest.

— Trikrat dobrodošel, Otman, — je pozdravil paša Otmanija. Nato je sedel na preprogo ter pomignil Marzaku, naj prisede.

— In sedaj prični s povestjo.

Otman je pričel pripovedovati, kako so potovali v daljno Anglijo z ladjo, katero je zajel Sakr-el-Bar, preko morskih širin, katerih ni prejadral še noben korzar in kako so se na povratku spopadli z Holandcem, ki je bil močnejši ter imel številnejšo posadko; kako je Sakr-el-Bar kljub temu izvajal zmago, izključno le s pomočjo Alaha in kako mu je bila zadana rana, ki bi ubila vsakega drugega, domim je bil on na čudovit način ohranjen za večjo slavo Islama. Ko nečena je Otman opisal plen ter rekel, da bo naslednjega dne položen pred noge Asada.

(Dalje prihodnjik.)

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNİ SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajočo delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILU, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.

369 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

Težaven položaj indijske žene.

Da se vzhod probuja, je znana stvar. Ni še dolgo od tega, ko so strašili pisatelji evropski zapad z rimeno nevarnostjo. Danes plaši na desetice državnikov, časnikarjev in politikov Azije vzhod pred belo opasnostjo. Vsem na čelu razvija to propagando Japonska, ki si prizadeva, da združi okoli sebe vse azijske države. Pa kakor se v Evropi posamezne države medsebojno sovražijo in nasprotujejo, tako se to dogaja tudi v Aziji. Vseeno pa je resnica, da se vzhod upira zapadu. V nekaterih krajih je to upiranje še čisto neopredeljeno, v drugih ima že čisto določen političen program.

Toda vzhod se ne buni samo v političnem in kulturnem oziru, temveč tudi v socialnem. In to socialno gibanje je zagrabilo danes tudi ženo na vzhodu, ki je bila stoletja dolgo nedostopna vsakemu socialnemu čustvovalcu.

Položaj žene na vzhodu je bil gotovo popolnoma enak suženjstvu. To velja zlasti za Indijo. V indijski rodbini je mož absoluten gospodar svoje rodbine. Indijska javnost ne vidi v ženi človeškega bitja, temveč neko nižje bitje. Indijski sodnik ne kliče na odgovornost moža, ki ubije svojo ženo.

Kastovstvo, ki je v Indiji absoluten gospodar, povzroča nadaljno trpljenje žene. V Radžputanu, najbolj civiliziranem kraju Indije, je kastovstvo tako močno, da se deklica iz nižje kaste v nobenem slučaju ne more poročiti z možem, tudi samo za spoznanje višje kaste. Pa tudi poroko z možem iste kaste je draga stvar. Na drugi strani pa se smatra za sramoto, če se dekle ne poroči. Dekleta se v Indiji običajno poroče deset do dvajset let stare. Starjši reče že težko dobe moža. Zaradi tega se je v Indiji udomačil običaj, da mečejo stariši otroke ženskega spola takoj po porodu v vodo. To se smatra kot popolnoma v redu. Ta nečloveški običaj se je danes ohranil v mnogih provincah. Celotni plemenu Zeva kumbis, ki živi v neposredni bližini mesta Bombay, se je ohranila ta barbarska sega.

Znana stvar je, da se indijske vdove do smrti moža vsled pritiska sorodnikov same ubijajo. Nekateri pisatelji so mislili, da izhaja ta običaj iz časov Vede. To mnenje pa je zmotno, ker se na nekem mestu v Vedah govori, da se sme pod gotovimi pogoji vdova zopet poročiti. Na vsak način pa je to zelo star običaj, ki ga je opazil že Aleksander Veliki.

Socialna beda indijske žene se vidi tudi iz tega, ker se v nekaterih krajih z ženami naravnost trga. Obstoje celo čisto določene cene. Tako velja devotka na jugu od 70 do 100 rupij. Devotke se kupujejo za harem ali za javne hiše. Deklice, 8 do 9 let stare, smatrajo za srečno, če jo kupi starček od 50 do 60 let. Nikjer na svetu ni menda prostitucija tako razširjena kot v Indiji.

Vendar pa indijske prostitutke ni popolnoma vzporediti z evropsko, ker se žena ne smatra za polnopravno bitje in se prodaja kot stvar. Indijska mesta so prenapolnjena z javnimi hišami. Ena šestina teh deklet ni stara niti deset let. Vsi ti žalostni pojavi pa so posledica nevrjetnega konservativizma Indijcev, vsled katerega se deklice nikakor ne smejo poročiti z možem nižje kaste in ker se smatra za pametnejše, da se deklica ubije ali pa odda prostitutki, kot pa da bi se poročila z nižjim.

V Bengaliji so haremi bramanov prenapolnjeni devotk, ker je pri bramanih strogo prepovedano ubijati novorojene deklice. In ta prepoved se strogo izvršuje. Če bi kak Evropejec stopil v indijski harem, bi preje misli, da je v otroškem zavodu, kot pa v haremu. Tako mlade so vse deklice.

Žena boljših krogov živi stalno popolnoma ločena od sveta. To haremsko življenje se imenuje "purdah", kar pomeni (življenje) za zaveso. Za žene revnih slojev purdah ne velja, ker delajo na polju kot črna živina.

Kako nizko je socialno stanje indijske žene, se vidi najbolj iz tega, da so vsi Indijci mislili, da nastopi po smrti kraljice Viktorije gotovo na Angleškem revolucija, ker so parlamentu odbile poslednje ure. Parlament je bil po njihovem mnenju samo zasilna ustanova, ker je vladala žena. Ker kako pa bi mogla žena vladati sama! Morala je imeti stalni svet moških in ta je bil parlament. Sedaj, ko ne bo na prestolu več nižje bitje, je tudi parlament odvisen. Nek maharadža je vprašal po smrti Viktorije visokega angleškega uradnika, če se bo še naprej klanjal ženam. Ko ga je ta začudeno vprašal, kako pride na to čudno misel, je dejal maharadža: Mi smo mislili, da se klanjate ženam samo zato, ker je dvignila nesreča eno na prestol.

Kako je v Indiji prezirana žena, se vidi tudi iz tega, da je indijsko ljudstvo naravnost bojkotalo bolnice, ki jih je ustanovila markiza Dufferin, ker so bile ustanovljene od žene.

Zelo nezadovoljni so bili Indijci tudi vsled tega, ker je ustanovila angleška vlada šole za deklice. Zakaj je vendar potrebna naobrazba žen? Poštena žena ne rabi nobene naobrazbe. To je mnenje Indijci! V Madrasu in Bombayu obiskuje ženske šole v vsem samo šest deklet. V drugih mestih pa še manj. In še te so hčerke nizkih parsov.

Končno pa se je začela prebujati tudi indijska žena. Na kamniti tradiciji se je pojavila namkrat razpoka in izvršen je prelom, pa čeprav zaenkrat še zelo neznačen. Seveda se tiče to prebujanje zaenkrat samo še žen višjih slojev. Toda prvo žensko indijsko društvo je ustanovljeno in njemu na čelo stoji žena munagalskega maharadža. To društvo zahteva naobrazbo žene in odpravo roparskega oddajanja nedolčnih deklet starem. Končno hoče doseči tudi boljši položaj žene v haremu. Skromne so še zahteve indijskih žen, toda začetek je storjen in to pomeni veliko.

Kako se zopet utrdijo vilice in noži v ročajih.

Stolči dva dela kolofonije in en del krede in vse to dobro zmešaj. Ročaje potem napolni s to zmesjo, rezla pa kolikor mogoče segrej in hitro vrtaj v ročaje. Vilice in noži, tako popravljeni, so zopet tako trpežni, le v prevroči vodi se ne smejo umivati.

Kretanje parnikov - Shipping News

12. avgusta:
Derflinger v Bremen; Suffren v Havre

13. avgusta:
America, Cherbourg in Bremen; Stuttgart, Cherbourg in Bremen

14. avgusta:
Mongolia, Cherbourg

15. avgusta:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Giulio Cesare, Genoa

17. avgusta:
Sierra Ventana, Bremen

19. avgusta:
Pittsburgh, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg

20. avgusta:
Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; York, Bremen; Conte Verde, Genoa

21. avgusta:
Arabia, Genoa; Thuringia, Cherbourg in Hamburg

22. avgusta:
Olympic, Cherbourg; President Harding, Cherbourg in Bremen; Mount Clay, Cherbourg in Hamburg; Volendam, Boulogne; Dullio, Genoa

23. avgusta:
Seldita, Bremen

27. avgusta:
France, Havre; Aquitania, Cherbourg

28. avgusta:
Columbus, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg

30. avgusta:
Homeric, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Orea, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

1. septembra:
La Savoie, Havre

2. septembra:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Arabia, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; America, Genoa

3. septembra:
Berengaria, Cherbourg

4. septembra:
Bismarck, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Westphalia, Cherbourg in Hamburg; Bremen in Cherbourg in Bremen

Potujte "FRENCH LINE" potom.

EKSPRESNA SLUŽBA — NEW YORK — HAVRE — PARIS
V ŠESTIH DNEH PREKO BELGRAD—LJUBLJANA—ZAGREB

PARIS ... 20. avg.; 10. sept.; 1. okt.
FRANCE ... 27. avg.; 17. sept.; 8. okt.

Na naših posebnih vlakih so tolmachi, ki govore angleško in slovensko in ki bodo potovali z vami vsi pot. Evropski agencije French Line bodo pomagali vaši družini in sorodnikom, preskrbeli jim bodo potne liste in vize ter uredili vse prevozne zadeve brezplačno. Prostorji drugega in tretjega razreda so jako udobni, opremljeni z vsemi modernimi potrebščinami, umivalniki, tekoča voda v vsakem prostoru, počilščica, kadilnica, brivnica in pokriti promenadni krov. Brez dvoma boste zadovoljni s splošno znano francosko kuhinjo lahko pa dobite tudi svoja priljubljena jedila zaeno s piščajo, ki ste je vajeni. Godba, ples, radio in druge vrste zabave.

Za nadaljne informacije vprašajte svojega lokalnega zastopnika ali

FRENCH LINE 19 STATE ST. NEW YORK

Zastopnik za Milwaukee, Wis. je tudi Joseph Koren. 555 Reed St. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravišтво "G. N."

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopnik kateri so pooblašteni narati naročilo za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom oplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$8.00; za pol leta \$3.00; a štiri mesece \$2.00; za četrta leta 1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lauslin.

Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, J. Yamnik; Pueblo, Peter Culig, John Jerm. Frank Janesch; Salida, Louis Kostello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana: Indianapolis, Louis Rudman.

Illinois: Aurora, J. Verbič; Chicago, Joseph Blah; Cicero, J. Fabian; Granville, Joseph Pershe; Joliet, Frank Bamblich; J. Zalelet in John Kron; La Salle, J. Spellich; Mascoutah, Frank Angustin; North Chicago, Anton Kobal, Gertrude Ogrin; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolice, Anton Seljak.

Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan: Detroit, Ant. Janesich in J. D. Judnich.

Minnesota: Chisholm, Frank Gouše; Ely, Jos. J. Pashel; Eveleth, Louis Gouše; Gl-

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI

Ker pa je svezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji, z snatnimi stroški, smo bili primorani sviasati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj s denarjem razpolaga. Vsled tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakazilci: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pasa) za Združene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek sopen na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazila, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cante od dolarja.